DRAUGAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX.: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
October 31, 1996

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SPALIS – OCTOBER 31, 1996 Nr. 213

A. Brazauskas: sudarant vyriausybę, turi būti išgirstas ir mano balsas

Vilnius, spalio 29 d. (AGEP) — Prezidentas Algirdas Brazauskas teigia nematąs prasmės sudarant naują vyriausybę konfliktuoti su naująja dešiniąja Seimo dauguma, tačiau norėtų, kad būtų išgirstas ir jo balsas. Interviu Čikagos lietuvių radijui A. Brazauskas vėl pakartojo, kad konsultacijos dėl kandidatūrų į premjero postą vyks po antrojo Seimo rinkimų rato.

Neabejojama, kad įtikinamai rinkimuose laimintys konservatoriai siūlys vyriausybės vadovo pareigoms jau tapusį Seimo nariu Gediminą Vagnorių.

„Formuojant vyriausybę, ruošiuosi dalyvauti tiek, kiek leidžia Konstitucijos suteikti įgaliojimai", sakė prezidentas Jis priminė, kad pagal Konstituciją prezidentas turi didelius įgaliojimus užsienio politikos srityje. „Manau, kad formuojant Užsienio reikalų ministerijos vadovybę, turi būti išgirstas ir mano balsas", sakė valstybės vadovas.

Pirmadienį įvykusioje spaudos konferencijoje konservatorių vadovas Vytautas Landsbergis teigė, kad Krikščionių demokratų partijos pirmininkas Algirdas Saudargas „yra pirmas kandidatas į užsienio reikalų ministrus".

A. Brazauskas interviu Čikagos lietuvių radijui pabrėžė, kad „naujoji parlamentinė dauguma, rinkdama kandidatus vadovauti toms žinyboms, kuriose yra ginkluotosios pajėgos — Krašto apsaugos ministerijai ir iš dalies Vidaus reikalų ministerijai, turėtų deramai įvertinti ir tą aplinkybę, kad prezidentas yra vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas".

Nepatekę į Seimą ragina balsuoti prieš konservatorius

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Keturios į Seimą nepatekę politinės organizacijos ragina rinkėjus antrajame rate balsuoti už konservatorių konkurentus.

„Stovėdami ant pavojaus slenksčio, mes kreipiamės į Lietuvos žmones, kviesdami atlikti pilietinę pareigą rinkimuose, kad mūsų valstybė vėl negrįžtų į 1991-1992 m. išgyventą tautos supriešinimą ir neįklimptų į dar gilesnę ilgalaikę krizę, ekonominį ir socialinį chaosą", rašoma trečiadienį išplatintame Moterų partijos, Krikščionių demokratų sąjungos, Ūkio partijos bei Valstiečių partijos pareiškime.

Šių organizacijų vadovai Kazimiera Prunskienė, Viktoras Petkus, Klemensas Šeputis ir Albinas Vaižmužis mano, kad Konstitucijai yra iškilusi grėsmė, kurią galėtų pašalinti „demokratiškesnis balsų pasiskirstymas" antrajame rinkimų rate.

Pirmojo rinkimų rato rezultatai ir antrojo perspektyvos leidžia spėti, kad konservatoriai patys vieni gali turėti absoliučią **daugumą 141 vietos parlamente.**

V. Landsbergis nori paaiškinti Rusijai Sausio 13-osios bylą

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Lietuvos konservatorių pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad dar ne vėlu šiam Seimui priimti kreipimąsi į Rusijos Dūmą ir paaiškinti Vilniuje svarstomos Sausio 13-osios bylos „pobūdį ir turinį".

Grįžti prie šio klausimo V. Landsbergis pasiūlė šią savaitę dėl Rusijos Dūmos kreipimosi į Europos Tarybą, kuriuo prašoma apsaugoti nuo politinio persekiojimo teisiamus buvusius sovietų kompartijos skyriaus Lietuvoje vadovus Mykolą Burokevičių ir Juozą Jermalavičių.

Trečiadienį išplatintame konservatorių spaudos tarnybos pranešime pastebima, kad spalio 18-osios Dūmos pareiškime yra ir „teisingas priekaištas Lietuvos Seimui, kuris nereagavęs į ankstesnįjį Rusijos Valstybės Dūmos kreipimąsi tuo klausimu".

Konservatoriai primena, kad kovo 22-ąją V. Landsbergis buvo pasiūlęs atsakymo Rusijai projektą, kuriame paaiškinama, kad minėtieji asmenys „dalyvavo priešvalstybinėje veikloje", kurios pasekmės — vien Vilniuje SSRS kariškių nužudyti 13 žmonių.

„Tačiau Seimo vadovybė neteikė jo Seimui svarstyti ir priimti", pažymima konservatorių pranešime. Jame minima partijos vadovo V. Landsbergio nuomonė, kad „Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas ir kiti Seimo Valdybos nariai, tarp jų naujasis prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Neris Germanas lieka atsakingi dėl tada parodyto išdidumo Rusijos Dūmos atžvilgiu".

— „Ką radome ir ką palikome" straipsnyje „Dienoje" spalio 29 d. spausdinamas LDDP kreipimasis į Lietuvos žmones, kuriame, be šios partijos 4 valdymo metų teigiamo įvertinimo, rašoma, jog partija, „dabar, kaip ir 1991-92 m., bus, kiek leis galimybės, konstruktyvi opozicija, Lietuvos atkūrimui bei jos klestėjimui atiduos visas jėgas".

Konservatorių vadovai pirmieji gavo Seimo mandatus

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas trečiadienį įteikė pirmuosius naujojo Seimo narių mandatus konservatorių partijos pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir konservatorių valdybos pirmininkui Gediminui Vagnoriui.

Tai vieninteliai naujojo Seimo nariai, nugalėję savo varžovus vienmandatėse apygardose jau per pirmąjį rinkimų ratą. 66-oje Kauno kaimiškoje rinkimų apygardoje V. Landsbergis surinko 59.17 proc. dalyvavusių rinkimuose rinkėjų balsų, o 40-oje Telšių rinkimų apygardoje už G. Vagnorių buvo 53 proc. balsuoti atėjusių rinkėjų.

Pirmieji naujojo Seimo nariai dabar lauks pirmojo parlamento posėdžio, kuriame jie prisieks ištikimybę Lietuvos Respublikai ir pagal Konstituciją įgys visas Tautos atstovų teises.

— „Savižudžių Lietuva?" — taip įvykusius Seimo rinkimus „Opozicijos" laikraščio spalio 30 d. numeryje įvertina Albinas Visockas. Jis negali patikėti, kad „akleroze nesergantys Lietuvos kaimo žmonės jau pirmajame rinkimų rate išsirinktų būtent savo didžiausius skriaudėjus — V. Landsbergį ir G. Vagnorių". Po šio sakinio išliejami kaltinimai galimu rinkimų rezultatu suklastojimu.

Rugsėjo 20 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Illinois Lietuvių respublikonų lyga pagerbė lietuvių visuomenei nusipelniusius asmenis.

Nuotr.: Illinois Lietuvių respublikonų lygos pirmininkas Anatolijus Milūnas, JAV LB pirmininkė Regina Narušienė, pristačiusi šalia jos stovintį, „Laisvintojo žymeniu" apdovanotąjį, Lietuvos Generalinio konsulato Čikagoje Garbės konsulą Vacloviną Kleizą, ir rengini pravedęs lygos valdybos narys Pranas Jurkus.

Lietuvos taikdariai Bosnijoje tapo budresni

Tuzla-Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Šiaurės Bosnijoje esantys NATO taikdariai pastaruoju metu sustiprino patruliavimą naktimis, siekdami sustabdyti gyvenamųjų namų sprogdinimus.

Nuo spalio vidurio NATO taikdarių kontroliuojamoje Šiaurės Bosnijoje įvykdyta beveik 100 sprogdinimų, apgadinusių ar sugriovusių namus, į kuriuos grįžta ir kuriasi karo išvaryti žmonės. Taip protestuoja užgrobtos teritorijos musulmonams nenorintys grąžinti serbai, praneša agentūra AP.

Daugiausia tokių išpuolių įvykdoma į šiaurę nuo Tuzlos — būtent ten tarnybą spalio pradžioje pradėjo Lietuvos karių kuopa LITCOY-1.

Kaip ir visos ten esančios NATO karinės pajėgos, Lietuvos kariai sustiprino patruliavimą, tačiau nepaskelbta jokia ypatinga padėtis, BNS korespondentui sakė generalinio štabo taikos palaikymo skyriaus ryšių karininkas Aleksandras Temnolonskis. Tarnybos metu nenukentėjo nei vienas lietuvis karys, užduotis jie vykdo sklandžiai, užtikrino karininkas.

Kaip ir anksčiau, vienas Lietuvos kuopos būrys nuolatos saugo du tiltus per Bosnos upę, vienas skyrius patruliuoja prie kalnuose įrengto ryšių centro, dalis karių saugo stovyklavietę. Dar vienas, atsarginis, būrys yra nuolatinėje kovinėje parengtyje ir kas rytą vykdo įvairias užduotis — kontroliuoja ir saugo teritoriją, palydi krovinius. Laisvu metu kariai ruošiasi žiemai — šiltina pastatus, rengia įtvirtinimus ir slėptuves.

Aptartos Lietuvos-Latvijos aplinkosaugos problemos

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Trečiadienį Vilniuje susitikę Lietuvos ir Latvijos aplinkosaugos vadovai diskutavo apie Būtingės naftos terminalo poveikį aplinkai.

Po susitikimo surengtoje spaudos konferencijoje Latvijos aplinkos apsaugos ir regioninio vystymo ministras Indulis Emsis sakė, kad paaiškėjo daugiau kaip pusė jam rūpėjusių klausimų.

Tačiau dar liko neišspręsta opi problema — Būtingės terminalo draudimo klausimas, nes iki šiol **neaišku, kas atlygintų nuostolius,** jei avarijos metu būtų užteršta ir Latvijos jūros teritorija, sakė Latvijos ministras. Jis teigė, kad Latvija turėtų daugiau nuostolių aplinkai, nes jūros srovės nuneštų avarijos padarinius link Latvijos.

Lietuvos aplinkos apsaugos **ministras Bronius Bradauskas** ir I. Emsis susitarė susitikti dažniau. I. Emsis pabrėžė, kad tarp Latvijos ir Lietuvos kylančios aplinkosaugos problemos turi būti sprendžiamos „kaip ir šeimoje" — išklausant vienas kitą ir atvirai išsakant savo nuomonę.

Susitikimo metu taip pat buvo kalbama apie atliekų, ypač nenaudojamų pesticidų tvarkymą, bendrų upių baseinų apsaugą.

Generalinė prokuratūra ieško KGB agento J. Slavino aukų

Vilnius, spalio 30 d. (BNS) — Lietuvos generalinė prokuratūra ieško buvusio KGB agento Juliaus Slavino, pravarde „Charis", aukų bei jų giminaičių.

Generalinės prokuratūros Specialių tyrimų skyrius prašo atsiliepti asmenis, nukentėjusius nuo J. Slavino, kuris 1945 m. kovo - lapkričio mėnesiais dirbo Sovietų Sąjungos NKVD Kauno skyriaus tardymo poskyrio tardytoju, veiksmų.

Taip pat ieškomi Boleslovo Kavaliausko, Broniaus Dubausko, Ernos Charonienės, gimusių 1920 m., bei Elenos Vilčinskienės, gimusios 1910 m., ir Bronės Kulbačiauskaitės, gimusios 1918 m., giminaičiai.

Turintys kokios nors informacijos gali paskambinti tel.: (Vilniuje) 22 46 13 arba 61 63 24.

Kaip BNS sakė Specialiųjų tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Vidmantas Vaicekauskas, surinkus visą informaciją Lietuvoje, Generalinė prokuratūra artimiausiu metu ketina kreiptis į Vokietiją ir prašyti išduoti dabar Bonoje gyvenantį J. Slaviną Lietuvai.

Vokietijoje gyvenantį 72-ejų metų žydą J. Slaviną Lietuvos Generalinė prokuratūra apkaltino lietuvių tautos genocidu ir spalio pradžioje jam iškėlė baudžiamąją bylą. Jis kaltinamas tuo, kad, dirbdamas Lietuvos SSR NKVD Kauno skyriaus tardymo poskyrio tardytoju, pasirašinėjo dokumentus, kuriais remiantis, jo apklausti žmonės buvo ištremti. Siekdamas išgauti NKVD reikalingus parodymus, J. Slavinas kankino suimtus Lietuvos gyventojus.

Pagal Lietuvos įstatymus jis gali būti nubaustas laisvės atėmimu nuo 5 iki 15 metų arba mirties bausme.

Trumpai iš Lietuvos

(Remiantis DPA, BNS, INTERFAX, ITAR-TASS, ELTOS pranešimais)

— Helsinkyje po derybų tarp Lietuvos ir Suomijos užsienio reikalų ministerijų ekspertų trečiadienį buvo patvirtinta abiejų šalių sutartis, nustatanti nelegalių migrantų grąžinimo tvarką. Lietuvos URM delegacijai vadovavo Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento direktorius Darius Jurgelevičius.

— Vilnius-Kaunas, spalio 29 d. Kilus dideliam vaikų meningito protrūkiui Lietuvoje, jau serga apie 150 vaikų, o epidemiologai bando išaiškinti šios ligos virusą. Esant nepastoviam drėgnam rudeniniam klimatui ir nepradėjus šildyti namų, atsiranda didelė tikimybė vaikams užsikrėsti šia liga.

— Seimo raštinė daugelio užsienio valstybių parlamentų prašymu išsiuntė daugiau kaip 30 neseniai pasirodžiusios knygos „Česlovas Juršėnas su plaktuku ant Seimo šieno" egzempliorių. Šį karikatūrų, epigramų, šaržų leidinį gaus Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos Švedijos, Danijos, Lenkijos ir kt. užsienio šalių parlamentų vadovai.

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Jeruzalė. Antradienį Vakarų krante po 11 metų berniuko, kurį, pasak liudininkų, mirtinai sumušė žydų naujakurys, laidotuvių kilo palestiniečių ir Izraelio pajėgų susirėmimai. Hebrone žydų naujakuriai, šaukdami „tai mūsų namai", apstumdė du į miestą atvykusius Yasser Arafat padėjėjus. Palestiniečius iš vietovės išlydėjo Izraelio policija. Nepaisant įtampos, izraeliečiai ir palestiniečiai antradienį atnaujino derybas dėl pajėgų išvedimo iš Hebrono.

Europos Tarybos Politinės valdybos direktorius Hans Peter Furer žurnalistams Minske pareiškė, kad Baltarusija gali tikėtis narystės Europos Taryboje tik tuo atveju, jeigu iš jos Konstitucijos nedings „pagrindiniai demokratijos principai". Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka pareiškė, kad, jeigu Baltarusijos Konstitucinis Teismas panaikins parlamento nutarimą (sprendimas turi būti priimtas artimiausiu metu) dėl referendumo datos, tai jis paleis parlamentą.

Mexico. Kubos prezidentas Fidel Castro pakvietė popiežių Joną Paulių II apsilankyti Kuboje. Lapkričio mėn. turėtų įvykti Kubos vadovo ir popiežiaus susitikimas Vatikane, o kitąmet — popiežiaus vizitas Kuboje, vienintelėje iš Lotynų Amerikos šalių, kur Šv. Tėvas dar nebuvo apsilankęs.

Rusijos premjeras Viktor Černomyrdin Maskvoje susitiko su Švedijos premjeru Joran Persson. Pokalbio metu V. Černomyrdin atkreipė dėmesį į rusakalbių gyventojų padėtį Latvijoje ir Estijoje ir įvertino ją kaip nepalankią bei pareiškė, kad Rusija ir toliau tvirtai sieks ištaisyti šią „nenormalią padėtį".

Pskovas (Rusija). Pskovo srities administracija apkaltino rusų nacionalistų vado Vladimir Žirinovskij šalininkus „nekorektiškais rinkimų kovos metodais". Spaudos centro teigimu, „į Pskovą atvyko ginkluoti 'žirinovskininkai', kurie važinėjo po apylinkes, keldami paniką silpnų nervų žmonių tarpe". Pats V. Žirinovskij savaitės pradžioje lankėsi Pskove, prašydamas paremti savo draugą administracijos vadovo rinkimuose.

Maskva. Boris Jelcin širdis stiprėja, ir prezidentas galėtų būti operuojamas jau kitą savaitę, pareiškė JAV kardiochirurgas Michael DeBakey agentūrai „The Associated Press". Šį savaitgalį M. DeBakey ketina vykti į Rusiją konsultuoti B. Jelcin gydytojus. Po gydytojų konsiliumo bus nustatyta operacijos data. Pats M. DeBakey operacijoje nedalyvaus.

Siangugu. Zairo ir Ruandos karo grėsmė trečiadienį dar labiau padidėjo po 2 dienas trukusio artilerijos susišaudymo šių Afrikos šalių pasienyje bei Ruandos kariuomenės įsiveržimo į Zairo teritoriją.

Pekinas. Vienas žymiausių kinų disidentų ir 1989 m. prodemokratiškų protestų Tianenmenio aikštėje vadų, 27 metų Wang Dan trečiadienį buvo nuteistas kalėti 11 metų už „sąmokslo prieš Kinijos vyriausybę rengimą", pranešė valstybinė naujienų agentūra „Xinhua".

New Deli. Gaisras trečiadienį visiškai suniokojo pagrindinį New Deli aerodromo išvykimo terminalą. Dėl to buvo atidėti dešimtys vietinių reisų iš Indijos sostinės. Žmonės gaisre nenukentėjo.

Rusijos ir NATO sutarties šiemet nebus

Stokholmas, spalio 30 d. (Reuter-BNS) — Susitarimas dėl būsimųjų NATO ir Rusijos santykių šiemet nebus pasirašytas, trečiadienį pareiškė NATO generalinis sekretorius Javier Solana per spaudos konferenciją.

Antradienį Rusijos naujienų agentūra Interfax pacitavo J. Solaną sakant, kad jis tikisi pasirašyti sutartį su Maskva dar iki šių metų pabaigos. Tačiau J. Solaną lydintys sąjungos atstovai pareiškė, kad šis rusų agentūros pranešimas neteisingas.

Atvykęs trumpo vizito į Stokholmą, J. Solana sakė, kad derybos dėl minėtos sutarties su Rusija yra dalis didesnio proceso, kurio kulminacija bus 1997 m. viduryje. J. Solana pabrėžė, kad jo susitarimas su Rusija nebus susijęs su NATO plėtimu. „Nėra ryšio tarp plėtimosi ir dvišalių santykių su Rusija", sakė sąjungos vadovas.

Tai buvo pirmas NATO vadovo vizitas neutralioje Švedijoje.

B. Clinton — geriausias kandidatas į JAV prezidentus

New Yorkas, spalio 27 d. (Reuter-BNS) — Laikraštis „The New York Times" sekmadienio numeryje prezidentą Bill Clinton pavadino geriausiu kandidatu į prezidentus, rašydamas, kad jis pribrendo šiam darbui.

„Šiuose rinkimuose jis yra vilties ir pažangos kandidatas. Niekas negali suabejoti jo siekiais skatinti ekonomiją, saugoti aplinką, ginti miestus, propaguoti rasinį teisingumą ir užuojautą nuskriaustiesiems derinti su finansiniu apdairumu", rašoma laikraščio redakcijos skiltyje.

Laikraštis rašo, kad pasirinkti Bill Clinton nėra sunku dėl respublikonų kandidato Bob Dole nelabai vykusios rinkimų kampanijos.

B. Dole giriamas kaip „geras žmogus, kurio tarnavimas šaliai paliks gerus prisiminimus". Tačiau dauguma rinkėjų nuogąstauja, kad B. Dole „pasuko radikalesniu keliu, ir į B. Clinton žiūri kaip į gynėją nuo respublikonų kraštutinės politikos".

KALENDORIUS

Spalio 31 d.: Volfgangas, Benignas, Liucilė, Tanvilė, Sargė. Halloween šventė.

Lapkričio 1 d.: Visi Šventieji. Licinijus, Kirenija, Gydautas, Vaiva. 1918 m. Įkurta Lietuvos skautų organizacija.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

BALFAS LAUKIA JŪSŲ AUKOS

BALFo 76-tas skyrius spalio mėn. vykdė piniginių aukų vajų. Aukos buvo renkamos prie lietuviškų parapijų. Nespėjusieji įteikti aukos yra labai prašomi pasiųsti ją paštu skyriaus iždininkui Vladui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239. Čekius rašyti: United Lithuanian Relief Fund, arba — BALFas.

PARTIZANŲ KONCERTAS

Praėjusį sekmadienį, spalio 27 d., Dievo Apvaizdos bažnyčioje šv. Mišiose giedojo svečiai iš Lietuvos — partizanų ansamblis „Girių aidas". Po Mišių Kultūros centre vyko „Girių aidas" vyrų ansamblio koncertas. Ansamblį apibūdino Vytas Petrulis, o ansamblio vadovas supažindino publiką su kiekvienu šio ansamblio nariu. Partizanai padainavo daugiau negu 20 Lietuvos partizanų dainų, o klausytojai juos pagerbė gausiais plojimais ir atsistojimu. Po koncerto dainininkams padėkojo Vytas Petrulis, o Marytė Petrulienė apdovanojo gėlėmis. Koncerto klausė arti 180 asmenų. Po koncerto vyko užkandžiai ir pabendravimas su „Girios aido" dainininkais.

PRISIMINKIME P. V. ČIŽAUSKĄ

Sekmadienį, lapkričio 3 d., Šv. Antano bažnyčioje 10:30 val. ryto šv. Mišių auka prisiminsime ilgametį Šv. Antano parapijos spaudos kiosko vedėją dipl. agronomą Praną Vytautą Čižauską, mirusį 1995 m. spalio 29 d. Jo liūdintys liko — žmona Eléna, dukra Violeta ir žentas Jurgis Balčiūnai bei daug kitų giminių ir artimųjų.

Š. MARČIULIONIS ŽAIDĖ DETROITE

Sekmadienį, spalio 27 d., Detroite vyko draugiškos sezonui pasiruošimo rungtynės tarp Denver „Nuggets" ir Detroito „Pistons" krepšinio komandų. Rungtynes 101:94 laimėjo „Pistons". Kaip žinome, Denver „Nuggets" komandoje žaidžia Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės žvaigždė Šarūnas Marčiulionis. Jis yra vienintelis baltas žaidėjas savo komandoje. Šiose rungtynėse jis žaidė 19 minučių ir pelnė 19 taškų. Jis įmetė 5 dvitaškius, 2 — tritaškius ir 3 baudas. Nors pastebima, kad Šarūnui tebeskauda dešinės kojos kelis, tačiau jis bėgiojo, šokinėjo ir kelis kartus net puolė krepšį. Neatrodė, kad kelio sužeidimas varžytų jo judesius. „Nuggets" komandoje jam duotas Nr. 8. Šarūnas nesiskundė, tik buvo nusiminęs dėl pralaimėtų rungtynių. Patenkintas naujos komandos aplinka, o ypač, kad komandoje jaučiamas bendras žaidimas.

Lapkričio 1 d. NBA lyga pradės 82 žaidynių sezoną. Šiemet lyga mini 50 metų savo veiklos sukaktį Š.m. lapkričio 13 d. Marčiulionis su savo komanda „Palace" stadione žais prieš Detroitą. Bus gera proga detroitiečiams pamatyti Marčiulionį lošiant. Šarūnas pradeda 8-tą sezoną. Šie yra paskutiniai jo sutarties metai.

Sausio 14 d. čia atvyks Portlando komanda žaisti prieš Detroitą. Portlando komandoje žaidžiai Arvydas Sabonis. „Lietuviškų melodijų" radijo valandėlė, iš radijo stoties WPON—AM banga 1460 transliuojama antradieniais nuo 3 - 4 v. p.p. ir šeštadienio rytais nuo 8 - 9 val. r. Lapkričio 3 d. laidoje bus perduodami Marčiulionio viešnagės Detroite įspūdžiai, ypač džiaugsmas, kad jo mokyklos žaidėjai turėjo progą dalyvauti ir žaisti Kanados Lietuvių dienose.

lm

ŠV. ANTANO PARAPIJOS METINĖ GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė po stogu vyko sekmadienį, spalio 27 d. Rudenėlio saulės spinduliai švietė ir visi keliai vedė į Šv. Antano parapiją. Jau 19-ti metai šią gegužinę ruošė parapijos aukų rinkėjai. Jų užprašytas šv. Mišias už gyvus ir mirusius aukų rinkėjus aukojo kleb. kun. Alfonsas Babonas. Vargonavo ir giedojo muz. Sližys ir jo vadovaujamas parapijos choras. Po Mišių daugiau negu 125 asmenys — vietiniai ir iš toliau atvykusieji, susirinko parapijos svetainėn kur visų laukė vyriausios šeimininkės Pranciškos Televičienės ir jos talkininkių paruošti gardūs lietuviški patiekalai parapijiečių kepti pyragai, o ištroškusių — Rimgaudo Švobos parūpinti „alijošiaus lašeliai". Laimėjimų bilietus platino Danutė Petrauskienė ir Valė Senkienė. Dovanų skirstymą pravedė Albinas Pusdešris. Prieš dovanų skirstymą, aukų rinkėjų pirmininkas Juozas Kinčius padėkojo visiems už laimėjimui suneštas dovanas, pinigines aukas, moterims už iškeptus pyragus, talkininkėms už skanaus maisto paruošimą ir visiems prisidėjusiems prie šios gegužinės sėkmingo pravedimo.

Visi dalyvavusieji buvo patenkinti maloniai tarp draugų ir pažįstamų praleidę sekmadienio popietę ir tuo pačiu parėmę Šv. Antano parapiją. Klebonas kun. Alfonsas Babonas dėkoja visiems už gausų atsilankymą ir už parėmimą parapijos veiklos. Šis renginys buvo labai sėkmingas.

Regina Juškaitė

Detroito Lietuvos Dukterų dr-jos valdybos narės Janina Mitkienė, Dalia Navasaitienė ir Aldona Tamulionienė rimtame pasitarime prasidedant jų metiniam pokyliui-koncertui š.m. spalio 13 d. vykusiam Dievo Apvaizdos Kultūros centre.

Nuotr. Vyt. Petrulio

Kun. Walter Stanevičiui, š.m. spalio 20 d. Detroite, Dievo Apvaizdos parapijoje šventusiam savo kunigystės 50 metų sukaktį, išeivijos lietuvių vysk. Paulius Baltakis įteikia popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimą.

Nuotr. J. Urbomo

PUTNAM, CT

ŠVĘSTA TAUTOS DIENA

Daugelyje lietuvių išeivių telkinių švenčiama ar bent prisimenama Šiluvos Marijos šventė (Lietuvoje vadinama Šilinių vardu), švenčiama rugsėjo 8 d. Ta diena yra ir Tautos šventės diena. Putname ir netoli jo gyvenantys lietuviai, talkinami ir iš toliau atvykusių, šventė dieną religine nuotaika — maldomis už Lietuvą.

Putnamo seselių vienuolyno pakviestas, šventei vadovavo kun. Kazimieras Ambrasas, iš Kanados Montrealio. Jis yra literatas ir gausiai reiškiasi lietuvių spaudoje. Šventės dienos rytą, Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno koplyčioje, po trumpo kun. Ambraso įvado, klausyta išpažinčių. 11 val. ryto koplyčioje aukotos šv. Mišios, kurias su vadovu koncelebravo kun. R. Krasauskas, Matulaičio namų kapelionas ir prel. kun. V. Balčiūnas. Mišių giesmes giedojo susirinkusieji. Homilijoje (pamoksle) kun. Ambrasas priminė Marijos apsireiškimą Šiluvoje, kai katalikų bažnyčiai Lietuvoje grėsė pavojus. Taip pat rugsėjo 8 diena buvo DLK Vytauto Didžiojo pasiruošimo karaliumi vainikuoti diena, deja, dėl lenkų niekšybių vainikavimui neįvykus, Lietuvos istorija pakrypo dabar mums žinoma eiga. Ta niekšybė, įvykdyta prieš 566 metus. Lietuviai rugsėjo 8 dieną švenčia ir Tautos dieną. Dabar Lietuva laisva, bet ten trūksta artimo meilės, veša niekšybės, per mažai teikiama garbės Aukščiausiam. Lietuvai reikia Dievo ir visų mūsų pagalbos. Reikia melsti Dievą ir žmonių užtarėją Švč. M. Mariją, kad padėtų Lietuvai keltis šviesesniam rytojui. Melskimės ir už šio vienuolyno seseles, nes jos daug padarė tikėjimo ir lietuvybės išlaikymui išeiviuose, padėjo ir Lietuvai. Tuos darbus tęsia ir dabar.

Po šventės dalyvių ir seselių bendrų pietų, visi susirinkę koplyčioje konferencijai klausė kun. Ambraso kalbos. Jis teigė, kad Šv. Marija apsireiškimuose dažnai perspėja pasaulio žmones apie besiartinančias didžiąsias nelaimes: karus, kančias ir žmonių naikinimą, kurių galėtų būti išvengta, jei nusikaltėliai Dievui ir žmonėms prisipažintų nusikalstą ir prašytų atleidimo. Tas nelaimes ir naikinimą vykdo nusikaltėliai, bet kenčia ir daugybė nekaltų. Šv. Marijos apsireiškimas Fatimoje įspėjo žmones apie komunizmo įsigalėjimą ir jo kuriamą nežmoniškumą. Apsireiškimas Medjugorje — pilietinį karą Jugoslavijoje. Tikėjimas ir malda žmogų taurina, žmogus žmogui gali tapti broliu ir taip išvengti nesusipratimų, nesukelti nelaimių. Visų pareiga kelti savo ir kitų tikėjimą, prašyti atleidimo už nusikaltimus; tai padės išvengti nelaimių ir žmonių naikinimo. Mums padėti turime ir savo tautiečių padėjėjų: šv. Kazimieras, palaimintasis Jurgis Matulaitis ir ypač Šiluvoje apsireiškusi Marija, tik reikia prašyti jų pagalbos.

Po to buvo procesija, vadovaujama anksčiau išvardintų kunigų. Procesijos eisena vyko vienuolyno sodyboje. Procesijoje eidami dalyviai giedojo „Ave Marija" giesmę ir prie statulų sustodami kalbėjo maldas ir vieną garbingosios rožinio dalies paslaptį. Procesija baigėsi, grįžus dalyviams į koplyčią, kur pagarbintas Švč. Sakramentas, prašant Aukščiausiojo pagalbos Lietuvai.

Prieš išsiskirstant, dalyviai galėjo pabendrauti ir atsigaivinti gėrimais ir užkandžiais. Šventės dalyviai pergyveno pakilią maldingą nuotaiką ir išsinešė viltį Lietuvos kilimo geresniam rytojui.

LANKĖSI „AUKURO" TEATRALAI

Rugsėjo 20 d. vienuolyne lankėsi Hamiltono „Aukuro" (Kanadoje) teatro būrelis teatralų, režisierė ir meninė vadovė Elena Dauguvietytė-Kudabienė (Lietuvoje žymaus teatralo B. Dauguviečio duktė), Kęstutis Kepurutis, Marija Kalvaitienė, Julija Kisielaitienė, Almis Lukoševičius, Alina Žilvitienė ir du aktoriai iš Klaipėdos teatro — Eglė Barauskaitė ir Darius Meškauskas (abu Dauguviečio giminaičiai) bei trupės administratorė Regina Choromanskytė. Vakare, salėje po koplyčia, aktoriai suvaidino komediją „Susitikimas", vaizduojančią išeivių lietuvių susitikimą su iškviesta iš Lietuvos lankytoja. Parodyta daug komiškos elgsenos šeimoje, pasakyta pavydo, apkalbų ir įsivaizduoto pasididžiavimo žodžių, bet vis tik parodyta vargstančiam artimui užuojauta ir reikalingam teikiama pagalba. Klaipėdiškiai dar pridėjo kelias ištraukas iš kitų vaidinimų. Arti 70 žiūrovų net ir iš tolimesnių lietuvių telkinių atvykusių, buvo aktorių gerai nuteikti.

Teatralai Putname nakvojo 2 naktis. Dauguma jų pirmą kartą lankė Amerikos Lietuvių Kultūros archyvą (ir muziejų)— Alką, su joje sukauptomis lietuviškos kultūros vertybėmis, kurios stebino, ypač, iš Lietuvos atvykusius. Parodyta ir Mindaugo pilis su joje esančiais meno kūriniais, vaizduojančiais karaliaus Mindaugo šeimos tragediją. Kultūrines vertybes parodė ir paaiškinimus teikė dr. J. Kriaučiūnas, Alkos vadovas.

Teatralai, ypač svečiai iš Lietuvos, stebėjosi jiems neįprastu vienuolyno seselių visuomeniškumu, net lietuvybės kėlimu. Teatralai vaidino Bostone, kur jie susitiko su kitais trupės nariais. Visi išvyko į Čikagą ir Philadelphią vaidinti tų vietovių lietuviams. Ačiū teatralmas, užklydusiems į Putnamą ir praskaidrinusiems putnamiečių dienas.

Juozas Kriaučiūnas

NEW YORK, NY

KONCERTAS KŪDIKĖLIO JĖZAUS PARAPIJOJE

New Yorko Queens dalyje, Richmond Hill rajone ir dabar dar nemažai tebegyvena lietuvių. Tame rajone yra didelė, lietuviams palanki Kūdikėlio Jėzaus (Holy Child Jesus) parapija. Tos parapijos pradžios mokyklos klasėse keletą metų buvo prisiglaudusi ir lituanistinė Maironio mokykla. Porą kartų šioje bažnyčioje, lietuviškos Apreiškimo parapijos bažnytinis choras (tuomet vadovaujamas muz. Viktoro Ralio) atliko Theodore Dubois oratoriją „Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai". Parapijoje vargonininko pareigose yra muz. William R. Smiddy. Jis, prieš porą metų suorganizavo Muzikos draugiją, kuri du kartus metuose suruošia aukštos klasės koncertus; jų programose vyrauja klasikinės muzikos opusai.

Šeštadienį, spalio 20 d., vykusiame koncerte programą atliko tenorai (vardai nepažymėti): Toglia, Crouse, Stallone ir New Yorko lietuviams jau ne kartą girdėtas garsiosios Julliard muzikos mokyklos smuiko studentas Vilhelmas Čepinskis ir buvęs žymus koncertinis pianistas William T. Smiddy.

Dainininkai, nesilaikydami kas programoje buvo įrašyta, atliko porą arijų iš operų, keletą populiarių, JAV publikos mėgstamų dainų ir ištraukas iš Broadway miuziklų „Les Miserables" ir „Phantom of the Opera". Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis smuikavo Pablo de Sarasate ir George Gershwin, o pianistas William T. Smiddy skambino F. Shopin ir Silbar kūrinius. Patį didžiausią krūvį turėjo atlikti pianistas W. T. Smiddy, kuriam, dėl blogo oro neatvykus akompaniatoriui, teko atlikti ir šias pareigas.

Į koncertą atsilankiusieji (jų buvo daugiau 300), programos atlikėjus šiltai priėmė „katučių" negailėdami, o programos gale, juos pagerbė ir jiems atsidėkojo pakilę nuo kėdžių ir ilgai plodami.

Gaila (o ir pasigęsta), kad programos atlikime dalyvavę menininkai, klausytojams paruoštoje programoje, nors ir trumpai nebuvo su jais supažindinti.

PRISIMINTAS AKT. HENRIKAS KAČINSKAS

Sekmadienį, spalio 20 d., New Yorke buvo prisiminta 1986 m. rugsėjo 28 d., Sunny Hills, FL, miręs nepamirštamo Lietuvos valstybinio dramos teatro aktoriaus Henriko Kačinsko 10 metų mirties sukaktis. Minėjimą rengė Lietuvių Moterų federacijos klubų, NY klubas.

Minėjimas buvo pradėtas meldžiantis Pranciškonų vienuolyno koplyčioje, Brooklyn,NY. Šv. Mišių auką už akt. Henriko Kačinsko sielą aukojo ir pamokslą pasakė vienuolyno viršininkas, savaitraščio „Darbininkas" administratorius, kun. Pranciškus Gedgaudas.

Po Mišių minėjimas buvo tęsiamas mažojoje Kultūros Židinio salėje. Salėje, prie galinės sienos, stovėjo mažas stalelis apdengtas lietuviškais raštais austu rankšluosčiu, kuriame švytėjo žodis „Vilnius" ir plačia, tautine, juosta. Ant jo buvo padėta raudonų gėlių puokštė, o ant sienos kabėjo susimąsčiusio, ant rankų pasirėmusio akt. Henriko Kačinsko portretas (nuotrauka Vytauto Maželio).

Minėjimą pradėjo susirinkusius pasveikindama ir jiems už atsilankymą dėkodama klubo pirmininkė dr. Marija Žukauskienė.

Aktorius Vitalis Žukauskas pristatė salėje asmenis, kurie lankė H. Kačinsko New Yorke įkurtą Dramos studiją: Aldona Mikulskytė - Zikarienė, Lucija Kašiubaitė - Paknienė, Alė Pajaujytė - Staknienė, Danutė Pajaujytė - Anonienė ir Tadas Alinskas.

V. Žukauskas plačiau pažvelgė į Henriko Kačinsko nukeliautus nelengvus sceninės veiklos kelius, prasidėjusius su „Vilkolakio" teatru, vėliau Lietuvos valstybiniame dramos teatre, nusitęsusiu per Vokietiją ir JAV. Plačiai nušvietė H. Kačinsko sukurtus vaidmenis (o jų buvę arti 200) ir kaip rūpestingai, su dideliu pasišventimu jis jiems ruošdavosi. Lietuvoje, jam yra tekę vaidinti arti 1000 spektaklių. Pasitraukęs į Vokietiją, o vėliau į JAV, patekęs į nepavydėtinas gyvenimo sąlygas, H. Kačinskas nuo scenos nepasitraukė. Ir tą, itin nedėkingą aktoriaus gyvenimo laikotarpį, V. Žukauskas vaizdingai ir išsamiai apibūdino.

Po to buvo išklausytas garsinis įrašas, kuriame H. Kačinskas skaito J. Jankaus parašytą vaizdelį „Kryžius" ir Baranausko — „Anykščių šilelis".

Trumpos pertraukos metu, klubo moterys pakvietė pasivaišinti jų paruoštais sumuštiniais, kava ir pyragaičiais.

Antroje minėjimo dalyje rašytojas Paulius Jurkus perskaitė autentišką, paties H. Kačinsko parašytais žodžiais padėką, kurią jis išreiškė, surengtame jo 75 metų amžiaus pagerbime New Yorke.

Dabar vėl „grįžome" prie akt. Henriko Kačinsko ir atidžiai klausėmės jo deklamuojamų F. Kiršos eilių: „Jaunystė", „Nerimas", „Čiurlionis"... ir J. Aisčio: — „Naktis", „Pastoralė", ir kt.

Visus girdėtus įrašus į garsinę juostą yra įrašęs Tadas Alinskas. Gera jo aparūta padaryti įrašai buvo puikiai girdimi. Užmerkus akis, klausantis galėjai manyti, kad čia pat salėje stovi ir kalba pats akt. Henrikas Kačinskas.

Minėjimą užbaigus, dar su vienu kitu pasikalbėję, nešdamiesi padėką klubo moterims už šio minėjimo surengimą, skirstėmės į savąsias pastoges.

P. Palys

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3000 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd., 3 v. p.p. - 7 v.v., antr. 12:30 - 3 v. p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1 - 3 v. p.p.
penktd. ir šeštd. 9 v.r. - 12 v. p.p.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
Kab. Chicagoje uždarytas
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6161
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas spyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėt angliškai) tel. 708-422-6269

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4066
Valandos pagal susitarimą

LINAS SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7700

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6157 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-4000
Valandos pagal susitarimą

AR TĖVYNĖS SĄJUNGA ATIDARYS DURIS Į NATO

JAV gynybos sekretoriaus William Perry rugsėjo 27 d. pranešimas iš Bergen, Norvegijos, nepaliko jokių abejonių, kad Estija, Latvija ir Lietuva nebus tarp pirmųjų Rytų Europos kraštų, kurios ateinančiais metais bus kviestos stoti į NATO sąjungą. Jis davė aiškią priežastį: Baltijos kraštai dar nėra pakankamai pasiruošę įjungimui į NATO.

Pranešimas nebuvo mums ir mūsų kaimynams Estijoje bei Latvijoje malonus, bet negalime sakyti, kad jis daug ką nustebino. Apsaugos sąjungos yra kuriamos bendrai naudai ir kiekvienas narys turi padaryti įnašą. Deja, praėjo šešeri metai nuo atsikratymo okupanto, o pažangos Lietuvos apsaugos srityje beveik nematyti. Vyriausybės krūtinė vis pasididžiavimu išsipučia, kai ji kalba apie BALBAT ir Lietuvos įnašą, ieškant taikos Bosnijoje. Tas yra gražu ir JAV gynybos sekretorius vis paploja Krašto apsaugos ministrui per petį už gerą darbą. Klausimas kyla: kodėl Lietuva nėra pasiruošusi stojimui į NATO?

Rašėme ir kalbėjome ne kartą, kad nei reikalavimai, nei prezidento susitikimai su NATO nariais, nei Partnerystė vardan taikos, nei pavyzdinga Lietuvos karių tarnyba Bosnijoje neatidarys durų į NATO, jeigu nebus išpildyti keli gan specifiniai reikalavimai, nors ir ne objektyviai jie yra įvertinami. Pakartosime juos dar kartą, nes rinkimų rezultatas aiškiai rodo, kad lietuviai sąmoningai pasuko į Vakarų kryptį ir NATO narystė yra tikra galimybė. Tai yra pirmas ir svarbiausias žingsnis, bet aiškiai pareikšto noro neužteks. Norime perspėti, kad lapkričio 10 d. rinkimų rezultatai parodys, ar Tėvynės sąjunga turės užtektinai balsų nedelsiant sudaryti sąlygas NATO narystės reikalavimų išpildymui.

Reikalavimai NATO narystei:

1. Demokratinė valdžia. Tai reiškia daugiau, kaip demokratiškai išrinkta valdžia. Ji turi sugebėti subrendusiai vesti valstybinius reikalus. Koalicinė valdžia sudarys kliūčių.

2. Rinkos ekonomija. Tėvynės sąjunga supranta svarbą ir, jeigu pajėgs įgyvendinti prieš rinkimus paskelbtą programą, išpildys šį reikalavimą. Rinkos ekonomija stiprins Lietuvos ūkį, pakels žmonių gyvenimo standartą ir sudarys resursus stiprinti karines pajėgas. Įstatymų tobulumas ir pastovumas yra stiprios rinkos ekonomijos pagrindas.

3. Draugiški santykiai su kaimynais. Suprantama, kad tai subjektyvus reikalavimas, nes santykiai priklauso ir nuo kaimynų.

4. Kariuomenė civilių kontrolėje. Lietuva to dar nėra pasiekus ir neseniai Seimo priimtas Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos tarnybos įstatymas į tai neatsikreipia. Neužtenka turėti civilį Krašto apsaugos ministrą; civilinė kontrolė turi būti efektinga ir tęstis karo atveju. Vadovavimo terminas turi būti nustatytas, ne tik kariuomenės vadui, bet ir karinių vienetų vadams bei Gynybos štabo karininkams. Dešimtis metų vadovybės terminas kariuomenės vadui nėra priimtinas. Reikia gerai apgalvoti šį nuostatą.

5. Kariuomenė suderinta su NATO pajėgomis. Tam priklauso standartai: komunikacijoje, operatyvinių veiksmų procedūroje, ginklų derinime ir operatyvinių karinių pajėgų organizavime. Šiose srityse Lietuva turės įdėti daug pastangų ir reformų, pradedant su Apsaugos sistema ir iš pagrindų pakeičiant rugsėjo mėnesyje Seimo priimtą Apsaugos tarnybos įstatymą. Nedelsiant Lietuva turi įgyvendinti:

a. karininkų ir karių apmokymą pagal vakarietiškos kovos ir moralinius principus. Tai yra vienas svarbiausių uždavinių.

b. Intensyvų anglų kalbos karininkų ir puskarininkių apmokymą.

c. Vieną centralinę naujokų apmokymo stovyklą, kurioje visi Lietuvos kareiviai būtų vienodai apmokami pagal Vakarų taktikos doktriną.

d. Statutą, pagal kurį karininkų laipsnio pakėlimas būtų objektyvus ir aiškus. Karininkas turi žinoti, kad jo ateitis priklausys vien nuo jo sugebėjimo ir atsidavimo tarnybai, o ne politinių pažinčių.

e. Sistemą, pagal kurią karininkų parinkimas į vadus, gynybos štabą, mokslą užsienyje nei kitus svarbius postus bus objektyvus ir tarnybos postai turės nustatytus terminus.

f. Efektingą ginklų ir kitų karinių reikmenų įsigijimo procesą, paremtą analizėmis ir kontrolėmis, kurios užtikrins ekonomišką pirkimą ir derinimą su NATO standartais. Tai nereiškia, kad Lietuvos kariuomenė turi būti ginkluota tokiais pat ginklais kaip JAV, bet yra standartai, kaip komunikacijos priemonės, kuriuos yra svarbu išlaikyti.

Diplomatiniai kontaktai ir politinės pastangos yra svarbios ir turi tęstis, bet aiškiai parodytas pasiryžimas kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, tobulą karinių pajėgų struktūrą, priderintą prie NATO standartų, ir valdžia aiškiai ir teisėtai siekianti įgyvendinti Vakarų demokratinius principus bei ekonomijos modelį, yra žingsniai, vedantys į NATO sąjungą ir Lietuvos saugią ateitį.

Pulkininkai A. Garsys, R. Kilikauskas, J. Kronkaitis, JAV (Ret)

Išsiskirstė vasarotojai, ištuštėjo pajūris, tik banga gena bangą į krantą ir barsto Baltijos auksą — gintarėlius...

Nuotr. Viktoro Kučo

ŽVILGSNIS Į RUSIJOS DEMOGRAFINĘ PADĖTĮ

IGNAS MEDZIUKAS

Rusai yra susirūpinę gyventojų prieauglio mažėjimu. Rusijos gyventojai, kurių yra 147 milijonai, mažėja beveik 1 mln. per metus. Pirmame šių metų pusmetyje 1.7 kartus daugiau rusų mirė negu gimė. Praėjusiais metais šiame periode mirė 1.6 kartų daugiau, negu gimė. Vidutinė rusų vyrų gyvenimo trukmė yra 59 metai, kai Japonijoje, Švedijoje, Islandijoje vidutinė gyvenimo trukmė 78 metai ir daugiau. Bet Rusijoje padėtis yra geresnė, negu neturtingose šalyse, kur gyvenimo ilgis vidutiniškai 43 metai ir dar turi tendenciją trumpėti. Rusija šiuo metu yra trečioji susirgimu ir mirtimis nuo širdies ligų po Latvijos ir Lietuvos (taip rašoma Manchester „Guardian" laikraštyje).

Kaip „Guardian Weekly" (1996.09.22) rašo, didelės šeimos Rusijoje retai randamos. Viena tokių — Eugenija Černišova, pagimdžiusi 10 vaikų. Gegužės mėn. prezidentas B. Jelcinas ją apdovanojo „Motinos didvyrės" medaliu. Pirmą vaiką ji pagimdė, kai buvo dar aviacijos studentė. Nuo to laiko jos ir jos vyro Valerijaus šeimoje po kūdikį gimsta kas antri metai; vaikų jie dabar turi 10. Eugenija yra 40 metų, bet atrodo jaunesnė. Anksčiau gausios šeimos turėdavo privilegijų, joms nereikėdavo stovėti ilgose eilėse prie maisto parduotuvių. Dabar ji gavo pažymėjimo medalį, bet be jokių privilegijų.

Sociologai galvoja, kad, norint pakelti Rusijoje gimimų skaičių, riekalinga daugiau negu tik skirti medalį, kuris yra vien moralinis paskatinimas. „Demografinė padėtis Rusijoj šiuo metu yra katastrofiška", — rašė Vladimir Borisov Rusijos demografijos žurnale. Straipsnio autorius Borisov yra vienas tų, kurie ragina imtis radikalesnių priemonių pakelti gimimų skaičių. Jis kaltina inteligentus, įskaitant ir demografus, sabotuojančius bet kokias programas, kurios padėtų pakelti gimimų skaičių. Jis kaltina žiniasklaidą, kuri atlieka nepageidaujamą vaidmenį, propaguodama individualų gyvenimą be šeimos ir be vaikų. Jo nuomone, turėtų būti pasukta sveikesne kryptimi, propaguojant gražų šeimyninį gyvenimą ir darnius tėvų bei vaikų santykius.

Rusijoje gyventojų mažėjimas tapo vienu iš svarbių argumentų komunistų ir nacionalistų koalicijos prieš prezidentą Jelciną. Jie tvirtina, kad visa tai pakenkė daromos reformos. Viktor Medkov, Maskvos valstybinio universiteto šeimos socialogijos departamento profesorius, mano kitaip. Rusijos moterys, kaip ir Vakarų valstybėse gyvenančios, nusistatė turėti mažiau vaikų. Anksčiau daug vaikų šeimoje buvo turtingumo pažymys. Dabar yra kitaip, samprotauja prof. Medkov.

Rusijos moterys vidutiniškai turi 1.4 vaikus, panašiai kaip yra turtinguose kraštuose, pavyzdžiui, Italijoje, kur yra mažiausia gimimų. Bet Italijoje vyrų amžiaus vidurkis yra 75 metai, o Rusijoje 59 metai.

Statistikos skaičiai daug ką paaiškina. 1996 m. pirmame pusmetyje 19 tūkstančių žmonių mirė užsinuodiję alkoholiu, 30 tūkstančių nusižudė, 21 tūkstantis įvykdyta žmogžudysčių, 13 tūkstančių žmonių mirė nuo tuberkuliozės.

Sociologas Medkov daro išvadą, kad ekonominės sąlygos ir socialinės pažiūros mažina gimimų skaičių, nes daugelis šeimų gyvena ankštuose butuose, o moterys priverstos eiti į darbus. Nepaisant, kad Ortodoksų bažnyčia priešinga abortams, šimtai tūkstančių moterų pasinaudoja liberaliais įstatymais, taip pat dabar prieš nėštumą yra ir kitų priemonių. Kaimyninėse musulmonų šalyse šeimos paprastai turi daug vaikų. Psichologas Medkov baiminasi, kad, Rusijos vadovai, matydami tautą mažėjant, gali ateityje imtis griežtų priemonių tam sustabdyti.

Rusijos moterys skundžiasi, kad valstybė per mažai remia šeimas. Černišova, kuri turi dešimt vaikų, gauna paramos 80,000 rublių — maždaug po 15 dol. vaikui.

„Aš nuoširdžiai tikiu, žemėje gyvena tiek daug žmonių, kad nereikėtų šeimoms turėti daugiau kaip du vaikus ar nedaugiau trijų", sako Margarita Grigoriants, dviejų vaikų motina, kuri yra vadovė Maskvos šeimos planavimo įstaigos. Jos antras vaikas gimė po 7 metų pirmajam gimus, kai vyras gavo tarnybinį paaukštinimą. Olga Belozarova, ginekologė, gyvenanti sostinėje, motina trijų vaikų, sako dabar žmonės iš anksto planuoja, kiek jie gali turėti vaikų: jei anksčiau šeimos turėdavo penkis ar dešimt, tai dabar du ar tris.

Černišova laikraščio korespondentui sakė, kad ji nesigaili, jog turi 10 vaikų, visus juos lygiai myli, bet ji prisiminė, kad apie 1980 metus, kai sovietų valdžia pažadėjo šeimoms, turinčioms daug vaikų, žymią paramą, tuojau gimimų skaičius pakilo. Bet tuo pat laiku pasireiškė trūkumai vaikams reikalingo maisto.

Danutė Bindokienė

Klauso, bet negirdi

„Numynė uodas kumelei koją", — pašiepia mūsų liaudies išmintis, kai didesnis apkaltina žymiai mažesnį neįtikėtina skriauda arba tiesiog liguistos vaizduotės sukurtu pavojingumu. Panašiai atrodo ir Maskvos rūpestis, kad mažos Baltijos valstybės, o ypač Lietuva, priimta į NATO narių tarpą, kažkaip sudarytų didžiulei Rusijai pavojų. Šiuo metu baltiečių pastangos įtikinti Vakarų pasaulį, kad vis dėlto tos trys valstybės nei kiek žemiau nestovi už pačią Rusiją ir yra tiek pat vertos priklausyti NATO kaip pvz. Lenkija, yra tarytum „uodelio" pastangos tvirčiau užminti „kumelės" koją ir treptelėti bent tiek, kad būtų pastebėta.

Tiesiog nesuprantama, dėl ko vakariečiai, su JAV prezidento vyriausybe priešakyje, yra taip tvirtai įsitikinę Rusijos pranašumu prieš Baltijos tautas. Juk po praėjusią vasarą vykusių prezidento rinkimų, nors Jelcinas ir laimėjo antrą kadenciją Kremliuje, Rusija yra tarytum be vyriausio vado, nes prezidentas nepajėgia eiti pareigų. Nepaisant kaitaliojimų vyriausybės viršūnėje, situacija vis tiek nėra pastovi, nes neaišku, kas ilgainiui paims valdžią. Jeigu Jelcinas neatsigaus po širdies operacijos, negalės eiti pareigų. Černomyrdinas, Čubais, Lebed, Ziuganovas, ar dar kas kitas, rikiuojasi į eilę ir ruošiasi naujiems rinkimams, kiekvienas įsitikinęs, kad tik jis tinkamas būti prezidentu.

Gen. Lebed, grįžęs iš susitikimų su NATO vadovybe Belgijoje, kur jis buvo gan nuolaidus, pareiškė, kad Rusija nesutinkanti su NATO plėtimusi į rytus ir turi kuo sustabdyti tą procesą, jeigu būtų iki to prieita: „Rusija dar turi daug raketų. Nors jos ir aprūdijusios, bet vis tiek raketos..." Antra vertus, per pastaruosius dvejus metus pasaulis gavo įsitikinti, kaip veiksmingos yra rusų raketos ir jų kariuomenė, niekaip neįstengusi įveikti saujelės čečėnų, pasiryžusių siekti nepriklausomybės savo kraštui. Ir kodėl Vakarai taip bijo suerzinti „rusiškąją mešką", kuri, tiesa, dar garsiai mauroja, bet turi labai prastus dantis?

„US News and World Report" žurnalas (š.m. lapkričio 4 d.) išspausdino įžvalgų Kevin Whitelaw ir Victoria Pope (žurnalo korespondentė Maskvoje) straipsnį, kuriame kaip tik nagrinėjamos Latvijos, Lietuvos ir Estijos galimybės dar šį šimtmetį patekti į NATO. Pagal autorius, tos galimybės labai ribotos, o greičiausiai — jų visai nėra. Pateikiamos ir šių išvadų priežastys, tarp kurių pirmaujančią vietą (kaip galima kitaip tikėtis?) užima Rusijos nenuolaidumas ir kėslai Baltijos tautų atžvilgiu.

Apskritai straipsnis yra ypač palankus baltams, paminint ir abiejų JAV prezidentinių kandidatų pažiūras NATO plėtimosi rytų link klausimu. Prezidentas Bill Clinton, kalbėdamas Detroite būsimų balsuotojų miniai, dar kartą patvirtinęs, kad NATO pradės naujų narių verbavimą 1999 metais, o jis tam praplėtimui labai pritaria. Deja, prezidentas nepaminėjo, kas tie laimingieji, kurių narystė bus svarstoma dar šio šimtmečio eigoje. Spėjama, kad į jų skaičių tikrai nepateks Lietuva, Latvija ir Estija. Bob Dole, komentuodamas prezidento kalbą, apkaltino savo oponentą „kojų vilkimu", kad NATO narystės klausimas per lėtai juda pirmyn. Tačiau ir Bob Dole nepasisakė už Baltijos tautas.

Baltijos respublikos ir kai kurios kitos rytų Europos valstybės, ignoruojamos, kai prasideda kalba dėl NATO narystės, turi pagrindo rūpintis, kad po pirmojo naujų narių priėmimo rato visas klausimas bus neribotam laikui nustumtas į šalį, o Rusijos kėslai vėl įjungti baltus į savo įtakos sferą tik sustiprės. Juk Maskva jau iš senų laikų žiūri į Baltijos valstybes, kaip į parankų „langą į Europą". Straipsnyje pasisakoma, kad baltai buvo jau bent pora šimtmečių tapę „kilimėliu prie durų", kurį trypė Rusijos carai, Vokietijos naciai ir po to sovietai. Nors lietuviai kiek geriau atlaikė okupacijas, latviai ir estai vos netapo mažuma savo valstybėse. Kremlius apkaltina Estiją ir Latviją rusakalbių persekiojimu, nors jokia tarptautinė organizacija nusižengimų neranda. Lietuvai dar blogiau, nes jos geografinė padėtis pastatė rusams ant kelio į Karaliaučiaus sritį ir Baltijos jūrą, tad karinis tranzitas nuolat traukia per Lietuvos teritoriją.

Nors JAV saugumo sekr. Perry rugsėjo mėnesį pareiškė, kad Baltijos respublikos nepasiruošusios NATO narystei, bet ir čia prasilenkiama su tiesa: baltų batalionas veiksmingai atlieka taikos palaikymo darbus Bosnijoje, visos trys valstybės yra sukūrusios pastovią demokratinę santvarką.

Jau senokai teko skaityti straipsnį, taip taikliai aptariantį Baltijos tautų rūpestį savo saugumu ir Vakarų pasaulio nenorą tą problemą suprasti. Gaila, kad JAV politikai, o ypač kandidatai į prezidento vietą, tebesilaiko savo siauražiūriškumo.

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

52

Šio kongreso reikšmė yra svarbi ypač dėl to, kad norima arčiau sutelkti tautą. Jos vienybė reikalinga ir tam, kad atgautume Vilniaus kraštą. Mes tikimės ji atgauti vieningu darbu ir tvirtu ryžtu. Stovėdami ant tautiško kelio, nepasiduodami svetimoms srovėms, grasančioms mus paskandinti, mes, kaip Darius ir Girėnas, visokių vėjų pučiami, visokių priešingų vėtrų kliudomi, taikykime į vieną srovę — į Lietuvą, lėkime į jos aerodromą. Jūs, mielieji svečiai ir mielosios viešnios, plaukėte visokiomis jūrų srovėmis, visokiais laivais, o gavote įšlipti tame pačiame mūsų tautos uoste, Klaipėdoje. Tą patį galima pasakyti ir apie visokias gyvenimo sroves, svetimąsias ir savąsias: visoms joms svarbiausia tautiška bendra tėkmė. Metame šalin viską, kas mus skiria, telkimės apie tai, kas visiems bendra. Džiaugiuos galįs dalyvauti pirmame visuotiniame užsienio lietuvių kongrese, giliai įsitikinęs, kad jis padės padėlius telktis visiems lietuviams, ieškantiems bendrų kelių moksle, mene, švietime, technikoje, žaisme ir visur kitur tautinėje kultūroje. Būdami lojalūs tiems kraštams, kuris tapo jums antroji tėvynė, jūs niekuomet nepamirškite tos meilės, kurios esate skolingi savo pirmajai tėvynei, savo motinai Lietuvai. Man rodos, kad jūs nuėję šiandien vakare nusilenkti Lietuvos Nežinomojo kareivio kapui, pasijusite tenai pagauti vieningos dvasios, pasijusite dar vieningesni, nei ligi šiol, akivaizdoje tų gyvybių, kurios buvo padėtos mūsų tėvynę vaduojant iš nelaisvės. Tai meilės aukos.

Baigsiu savo žodį su linkėjimais, mielieji svečiai ir mielosios viešnios, kad, arčiau pažinę Lietuvą, skelbtute pasauliui jos gerą vardą, kur jums tenka gyventi ir suktis gyvenimo sūkuryje. Linkiu jums, Lietuvoje besidairant, maloniai praleisti laiką, pažinti mūsų kultūrinį gyvenimą, sveikiems ir linksmiems laimingai sugrįžti į tuos kraštus, iš kur atvykę, ir dar labiau pamilti visų mūsų motiną Lietuvą". (1939 m., „Trimitas", Nr. 33).

Prezidento kalbą palydėjo Lietuvos himnas, giedamas Šaulių choro su Karo invalidų orkestro palyda.

Tada trumpai kalbėjo Skipitis, o po jo pasveikinimus išreiškė ministras pirmininkas Tūbelis, buvę Respublikos prezidentai Stulginskis su Griniumi ir didžiųjų organizacijų atstovai.

Iškilmėms prie Karo muziejaus buvo išrikiuotas kariuomenės dalinys su šaulių garbės sargyba, o žiūrovų susirinko tūkstančiai. Saulei besleidžiant, kongreso dalyvių eisenai priartėjus prie Nežinomojo kario paminklo, Karo invalidai atliko tradicinę vėliavos nuleidimo apeigą, kurią paįvairino ministro pirmininko Tūbelio ir užsienio lietuvių atstovo Leonardo Šimučio kalbos. Pastarojo žodžiai buvo itin patriotiški ir oratoriškai ištarti, pabrėžiant, kad „tautos uždaviniams spręsti šiandien lietuvių vienybė nemažiau reikalinga, kaip pirmaisiais Lietuvos valstybės atstatymo metais. Tik vienybėje, mes būsime reikiamai atsparūs išoriniams pavojams ir sugebėsime gerai tvarkytis viduje".

Antrą dieną pradedant kongreso posėdžius, buvo pranešta, kad dalyvauja 105 užsienio atstovai. I kongreso prezidiumą buvo išrinkti — šeši Amerikos lietuviai: L. Šimutis, prel. L. Krušas, S. Vitaitis, K. Karpius, A. Trečiokas, K. Augustas; iš Latvijos — A. Vronevskis; iš Anglijos — O. Gečionytė. Kongreso pirmininku — R. Skipitis.

Po to buvo net 6 paskaitos, skirtos aktualiems išeivijos bendravimo su tauta klausimams, iš kurių bene aktualiausia — R. Skipičio — „Pasaulio lietuvių sąjungos reikalai".

Formalus kongreso uždarymas įvyko Karo muziejaus sodelyje, kur Kongreso dalyviai prisiekė savo tautos nepamiršti. Priesaikos tekstą skaitė L. Šimutis, prijungdamas ir savo mintis, kurių turinys bei dramatiškas perdavimas daugeliui išspaudė ašaras.

Kongresas pasibaigė, bet ilgesniam laikui pasiliko atdaros visuomenei durys į 52 dailininkų parodą ir Amerikos lietuvio dr. Račkaus 50,000 eksponatų — numizmatikos bei lietuvių buities muziejų. O sporto varžybos, specialūs teatro spektakliai, koncertai ir ekskursijos po Lietuvą tęsis iki vėlyvo rudens. Kongreso dienas gražiai paįvairino ir skautai. Vadovaujant profesoriui Kolupailai, jis surengė Nemune 115 baidarių paradą, nuvedusį žiūrovus į Kauno pilies griuvėsius, kur buvo užkurtas laužas ir pravesta nuotaikinga skautiška programa. Be to, kongreso dalyviai turėjo progą Kauno oro uoste pamatyti karo aviacijos figūrinius skraidymus. Kongreso dalyviams buvo sudarytos sąlygos nuvykti į Gaižiūnų poligoną ir pamatyti karo pratimus. Kongreso proga įvykusiose sporto varžybose vyravo Amerikos lietuvių jaunimas, tačiau ypatingo dėmesio susilaukė krepšininkų komanda. Lietuvos sporto vadovai čia ir užmezgė bendradarbiavimą, prikalbindami amerikiečius pamokyti Lietuvos krepšininkus.

Kongreso nuotaikoms begrimstant į praeitį, rugsėjo 21 dieną radijas paskleidė žinią: „Šįryt 5 valandą „Lituanica II", vairuojama leitenanto Felikso Vaitkaus, iš New Yorko pakilo skrydžiai į Lietuvą". Vėliau sekė žinios: „Atlanto viduryje netikėtai kilo audra. Skrendama prieš vėją". O kiek vėliau: „Po 22 valandų sunkaus skridimo „Lituanica II" pasiekė Airiją, kur dėl degalų stokos apledėjęs lėktuvas buvo priverstas nusileisti prie Baltinrobės miestelio duobėtoje pievoje. lakūnas nesužeistas".

(Bus daugiau)

SVARIOS SUKAKTIES IŠKILMĖS

Paminėtos Indijos ir Kinijos misijonieriaus lietuvio jėzuito Andriaus Rudaminos 400-tosios gimimo metinės

Spalio 3 dieną Vilniaus universitetinėje Šv. Jono bažnyčioje paminėtos Indijos ir Kinijos misijonieriaus, Vilniaus universiteto tėvo Andriaus Rudaminos, SJ, 400-tosios gimimo metinės. Įžanginiu žodžiu minėjimą pradėjo šios bažnyčios prefektas kun. Eitvydas Merkys, SJ, primindamas, kad Andrių Rudaminą minime toje pat bažnyčioje, kurioje jis meldėsi, garbino Dievą, naudojosi šv. sakramentais būdamas Vilniaus jėzuitų kolegijos, o vėliau ir universiteto studentu.

Apie įvairias šventumo formas, būdingas įvairiems vienuoliniams ordinams, kalbėjo kun. prof. dr. Antanas Liuima,SJ. Jis trumpai apžvelgė vienuolijų istoriją nuo pirmųjų krikščionybės amžių atsiskyrėlių anachoretų sąjūdžio iki XVII amžiaus apaštalinio gyvenimo bendruomenių. Rytų aukštaitis, Daugėliškio seniūno sūnus Andrius Rudamina pasirinko savo kelią siekti šventumo būtent pastarojo tipo vienuolijoje — Jėzaus Draugijoje, kurios šūkis „Viskas didesnei Dievo garbei". Viskas — vadinasi, ir aktyvi veikla tampa malda Dievo garbei.

Kun. Jonas Boruta, supažindino minėjimo dalyvius su Andriaus Rudaminos nueitu gyvenimo keliu. Būsimasis misijonierus gimė 1596 metais Senajame Daugėliškyje seniūno šeimoje, buvo vienturtis sūnus, toje šeimoje, nes motina anksti mirė. Šiek tiek pasimokęs namuose, vidurinio mokslo siekė Jėzuitų kolegijoje prie Vilniaus Universiteto-Akademijos. Čia besimokydamas pajuto, kad Dievo šaukiamas vienuoliniam gyvenimui. Tokiam sūnaus apsisprendimui nepritarė tėvas, kuris jį pasiuntė filosofijos studijoms į Vakarų Europą. Baigęs filosofijos studijas tikriausiai viename iš Vokietijos universitetų, 1617 m. įstojo į Liuveno universitetą studijuoti civilinę teisę. Tačiau ir čia Dievas jį traukė prie savęs, savo, o ne pasaulietinės karalystės tarnybai. Būtent čia, Liuvene, A. Rudamina susižavi Liežo kanauninko Jean de Choqiuer 1611 metais Romoje išleista knyga "Thesaurus politicorum aphorismorum". Knygos autoriaus pagrindinės mintys maždaug tokios — „visos valstybės, kad ir pačios galingiausios, yra laikinos, jų valdovų žmonių laukia mirtis. Valstybės ne tik išnyksta, bet istorijos eigoje iš esmės pasikeičia, pakinta ir santvarkos. Jei šitaip, argi verta paaukoti savo gyvenimą tik šio pasaulio valstybės ir žemiškųjų valdovų tarnybai ...Tikrai laimingi tik tie žmonės, kurie visų pirma rūpinasi amžinaisiais dalykais ir tik tada, atsižvelgdami į Dievo valią, savo tautos gerove." Šį J. Choquier'io veikalą Andrius Rudamina išvertė į lenkų kalbą ir tas vertimas po jo mirties du kartus (1652 ir 1738 m.) išspausdintas Vilniaus Akademijos spaustuvėje.

Dievas taip patvarkė, kad Andriui neteko baigti civilinės teisės studijų Liuvene. Sunkiai susirgo tėvas, A. Rudamina grįžo į Lietuvą ir po tėvo mirties 1618 m. gegužės 31 dieną įstojo į jezuitų noviciatą. Vilniuje. Po dvejų metų padaręs pirmuosius įžadus , studijavo Vilniaus universitete. Po dvejų teologijos studijų metų Lietuvos jėzuitų provincijolas A. Rudaminą kartu su garsiuoju poetu M.K. Sarbievijumi ir M. Zaviša išsiuntė tolimesnėms studijoms į Romą. Čia bestudijuodamas, A. Rudamina nusprendė prašytis būti pasiųstu į tolimą Indiją misijonieriaus darbui. 1623 metais per Sekmines gavęs kunigystės šventimus, Andrius dar metus studijavo teologiją Romoje, o 1624 metų rudenį per Lisaboną iškeliavo, tiksliau išplaukė, į Indiją. Sunki kelionė laivu aplink visą Afriką ir kertant Ramųjį vandenyną, tęsėsi 5 mėnesius. Atvykęs į Goa miestą Indijoje (ten savo misijinę veiklą pradėjo šv. Pranciškus Ksaveras ir ten ilsisi šio šventojo misijonieriaus žemiškieji palaikai) Andrius Rudamina su užsidegimu ėmėsi misijonieriaus darbo. Dirbo ligoninėse, kalėjimuose ir laivuose. Visur, kur būdavo sunkūs ir prigimčiai nemalonūs darbai, jis būdavo pirmasis. Tačiau, vos tik atplaukęs į Indiją, jis apsikrėtė maliarija. Vyresnieji, tikėdamiesi, kad geresnis žemyninis klimatas padės pagyti, išsiuntė jį į Kiniją. Čia Andrius Rudamina pasveiko nuo maliarijos, bet pradėjo sirgti plaučių tuberkulioze. Tačiau ir ši liga nesutrukdė uoliam misijonieriui išmokti sunkią kinų kalbą, sakyti ta kalba pamokslus, net kai ką kinų kalba parašyti. Fukieno provincijos mieste Fučou, kartu su jėzuitų, garsiu misijonieriumi, vienu iš ginčo dėl kinietiškų apeigų katalikų liturgijoje dalyviu, Julijumi Aleni, mūsų tautietis parašo kinų kalba knygą „Pasikalbėjimas su kunigu", kurioje išdėstyti atsakymai į įvairius, kinų neofitams iškylančius, klausimus. Ši knyga buvo išleista 1630 metais Fučou mieste. Antroji laida 1872 m. Zikawwei mieste, o trečioji — jau 1922 metais. Taigi, A. Rudamina iki mūsų dienų lieka bene vienintelis lietuvis, parašęs ir išleidęs knygą kinų kalba.

Dėl ligos A. Rudamina negalėjo leistis į tolimas apaštalines keliones. Jis rasdavo apaštalinio darbo ir namie — kviesdavosi į namus katalikų tikėjimu besidominčius žmones, aiškindavo jiems tikėjimo tiesas, sklaidė iškylančias abejones. Su dideliu pasiaukojimu klausė išpažinčių, lankė ligonius... Savo šventumu ir gerumu pelnė Kinijos žmonių pagarbą ir meilę.

Andrius Rudamina mirė 1631 m. rugsėjo 6 d., tesulaukęs 35 metų amžiaus. Jo darbą Kinijoje, paskutiniąsias dienas ir jo mirtį lydėjusius antgamtinius reiškinius aprašė t. Benediktas de Matos „Vita et mors P. Andree Rudamina ex litteris P. Benedicti de Matos socii eiusdem ir missison sinensi (ARSI, sin. 000, ff. 307r-308v). A. Rudamina mirė, visų laikomas ir po mirties gerbiamas, kaip šventai gyvenęs žmogus. Po jo mirties ilgą laiką kinai krikščionys rinkdavosi prie jo kapo, — pavesdavo savo užtarimui pas Dievą save ir savo reikalus. Maždaug toks tėvo Andriaus Rudaminos nueitas gyvenimo kelias.

Trečiasis prelegentas kun. prof. dr. Paulius Rabikauskas, SJ, kalbėjo tema „Tėvo Andriaus Rudaminos beatifikacijos galimybės klausimu". Jis priminė, kad jau 1900 m. Amerikos lietuviai įteikė popiežiui Leonui XIII prašymą Andrių Rudaminą paskelbti palaimintuoju. Tarpukario laikotarpiais A. Rudaminos beatifikacijos klausimu rūpinosi jėzuitai Benediktas Andriuška ir Jonas Bružikas. Pokario metais Amerikos lietuvių leidžiamose maldaknygėse spausdinama kun. St. Ylos sukurta malda Andriaus Rudaminos beatifikacijai išmelsti. 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus proga dauguma Lietuvos katalikų kunigų kreipėsi į Lietuvos vyskupus ir Šv. Tėvą su tuo pačiu prašymu. Šių laiškų tekstus galima rasti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" puslapiuose. Tačiau to maža, reikia, kad tikinčioji liaudis prašytų A. Rudaminą paskelbti palaimintuoju. Reikia, kad tikinčioji liaudis, kaip ir tuoj po A. Rudaminos mirties kinų krikščionių maldoje prašytų jo užtarimo pas dievą savo reikaluose. Iki šiol A. Rudaminos beatifikacijos byla nėra oficialiai pradėta: nei vyskupijų, kur jis gyveno ir mirė tribunoluose, nei Romoje. Ją pradėjus be istorinių jo gyvenimo ir dorybių studijų, reiktų dar įrodymų, kad per šimtmečius praėjus nuo jo mirties, jis iš kartos į kartą laikytas švento gyvenimo vyru ir kad kaip į tokį buvo kreipiamasi, prašant užtarimo pas Dievą įvairiuose reikaluose. Tai gana sunkus darbas! Prelegento nuomone lengviau būtų sėkmingai vesti beatifikacijos bylas XX amžiaus Lietuvos kankiniams, sudėjusiems gyvybės auką už tikėjimą. Tačiau ir oficialiai nepaskelbtas Bažnyčios palaimintuoju A. Rudamina lieka mums švento gyvenimo ir apaštališko uolumo pavyzdžiu.

Prof. dr. Eugenijos Ulčinaitės pranešimas „Rudaminų giminė M. K. Sarbievijaus poezijoje" papildė aukščiau aptartų pranešėjų nupieštą A. Rudaminos, kaip kilnios ir šventos asmenybės vaizdą jo bendraamžio ir mokslo draugo M. K. Sarbievijaus poetinių liudijimų. Nors apie savo draugą — jo kilnų pasiryžimą vykti į tolimus misijų kraštus kalba tik dviejose odėse, tačiau apie Rudaminų giminę ir joje puoselėtas riteriškas dorybes M. K. Sarbievijus pasakoja ir visoje eilėje kitiems šios giminės atstovams (pvz., kovoje su turkais Moldavijoje žuvusiems Andriaus dėdei ir pusbroliui) skirtuose poezijos posmuose. Kilnumo ir pasiaukojimo dvasios šios giminės atstovams netrūko!

Minėjimas baigtas šv. Mišiomis, kuriose melstasi ne tik A. Rudaminos beatifikacijos intencija, bet ir prašant Lietuvos žmonėms šventumo troškimo malonės.

Kun. J. Boruta,SJ

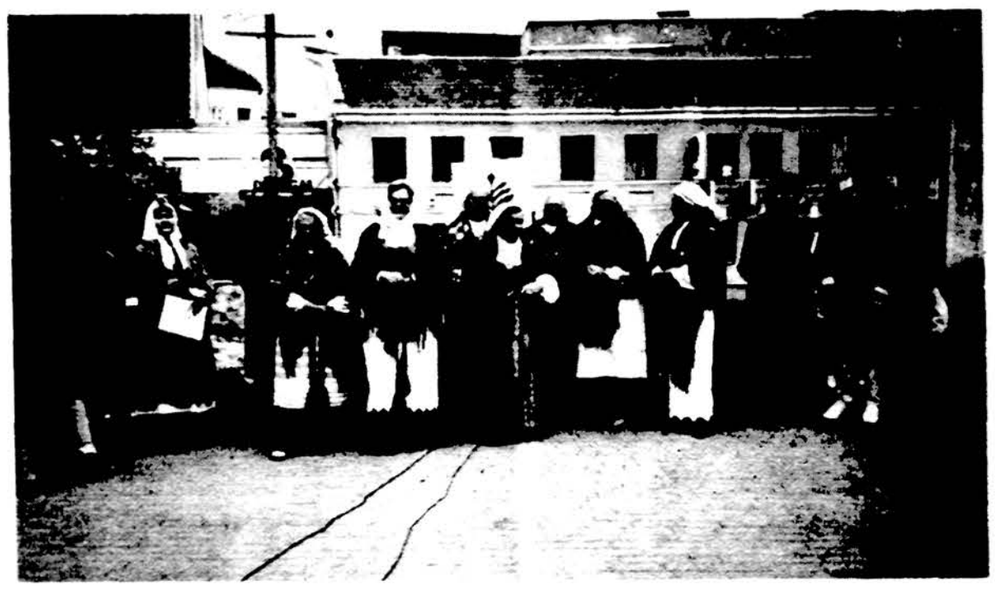

Rugsėjo mėnesio šeštadienis Vilniuje — miesto centre galima stabtelėti ir pasiklausyti nesuplanuotų koncertų. Čia matome dainuojant etnografinį ansamblį. Nei iš kur jis atvykęs, nei kas jį ruošia, nei kodėl dainuoja Vilniaus gatvėje, praeiviui sužinoti netenka.

Nuotr. **Valerijos Žadeikienės**

FILATELISTŲ DRAUGIJOS SUKAKTIS IR PARODA

JUOZAS MASILIONIS

Prieš 50 metų, t.y. 1946 spalio 20 d., Igno Sakalo, vieno iš anuometinių „Draugo" redaktorių, iniciatyva ir pastangomis, senosiose dienraščio patalpose, 2334 S. Oakley Ave., po kelių bandymų buvo sušauktas steigiamasis filatelistų susirinkimas. Be paties iniciatoriaus, į jį atsilankė šie draugijos pirmūnai: J. Green (Grinius), B. Jurėnas, J. Klimas, E. Lukas-Lukošiūtė, V. Petrauskas. Valdybon įėjo visi, dalyvavę pirmajame susirinkime, išskyrus, rodos, J. Klimą. Draugijai buvo parinktas vardas: Filatelistų draugija „Lietuva" — angliškai — Lithuanian Philatelic Society. Emblemai paimtas Vytis iš kažkurio tuo laiku Vokietijoje ėjusio lietuviško laikraščio, tuo lyg nujaučiant ir atidarant duris naujiesiems ateiviams į šią draugiją.

Per keletą mėnesių draugija paaugo ligi 24 narių, gyvenančių ne tik Čikagoje ir Illinois valstijoje, bet dar ir kitose šešiose. Pirmųjų 24 narių tarpe buvo net septyni kunigai.

Ryšiams su nariais palaikyti ir filateliniams klausimams nagrinėti nuo 1946 m. gruodžio mėn. buvo pradėti leisti biuleteniai. Pradžioje jie ėjo labai dažnai, per metus išleidžiant nuo 8 ligi 10 numerių. Redaguoti biuletenį ne taip jau lengva, todėl pamažu pradėta pasitenkinti mažesniu skaičiumi per metus: trimis, dviem, o kartais ir vienu. Per 50 m. iš viso išleistas 221 numeris ir sudaro arti 4000 puslapių. Biuletenyje buvo išspausdinta daugybė vertingų straipsnių filatelijos ir numizmatikos klausimais. Ateities filatelistams ir istorikams tai vertinga ir unikali šios srities enciklopedija.

Pradžioje narių susirinkimai būdavo šaukiami gana dažnai, kas dvi savaites, paskui pradėjo retėti, o dabar pasitenkinama dviem susirinkimais per metus.

Kiekvienas filatelistas kaupia ir kaupia filatelinę medžiagą, kaip ir kad dailininkas vis piešia, tapo. „Lakštingala, sakoma, negali nečiulbėti", dailininkas negali neruošti savo kūrinių, o filatelistas savo rinkinių parodų. Mūsų filatelistų draugija kas antri metai ruošia filatelijos ir numizmatikos parodas, vadinamas LITHPEX — Lithuanian Philatelic Exposition.

Šiemetinė paroda, jau dvidešimt šeštoji — LITHPEX XXVII — skirta draugijos 50 m. jubiliejui paminėti, vyks spalio 25, 26 ir 27 dienomis Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd. Jos vadovas draugijos pirmininkas Jonas Variakojis.

Filatelija ir draugijiniame gyvenime, ir parodose drauge eina su numizmatika. Gal tai labai artimos draugės, gal tai dvynukės seserys. Vienas iš draugijos steigėjų, dr. A. Račkus, buvo ir didelis filatelistas, ir didelis numizmatikas. Nors nepatogu seserų metus skaičiuoti, bet įdomu, kuri iš jų yra senesnė, kitaip sakant, kas pirma atsirado: višta ar kiaušinis?

Pačiame pagrinde numizmatika yra pinigų rinkimas. Pinigai atsirado labai seniai, prieš tūkstančius metų. Be abejo, juos seniai ir pradėjo rinkti. Pagaminti iš aukso, sidabro ar kitokio metalo, randami archeologų, laikomi muziejuose, privačių asmenų kolekcijose, studijuojami. Numizmatika iš pinigų rinkinių išsiplėtė į ordinų, medalių, sagčių rinkinius. Mirus mūsų numizmatikams Br. Kvikliui ir Jonui Augustiniui, savų šios srities pomėgio atstovų parodose nebeturėjome. Šiais metais turėsime parodoje numizmatikos atstovę, pasigirsiu netikėtai mano paties atrastą. Jei nepasakyčiau jos vardo, niekaip neatspėtumėte. Pasakysiu: tai seselė kazimierietė Perpetua. Ji ir filatelistė. Tai va, ir drįskite pasakyti, kad filatelija ir numizmatika vaikų ar nerimtų žmonių darbas...

Filatelija, manau, žymiai jaunesnė, nes pašto ženklai atsirado tik 19 a. viduryje: Anglijoje 1840 m., Brazilijoje ir Sveicarijoje 1843 m., JAV 1847 m., Prancūzijoje, Bavarijoje ir Belgijoje 1849 m., Ispanijoje ir Prūsijoje 1850 m., Viurtemberge ir Danijoje 1851 m., Liuksemburge 1852 m., Portugalijoje 1853 m., Švedijoje ir Norvegijoje 1855 m., Rusijoje, kuri tuo laiku buvo pavergusi Lietuvą, taigi ir Lietuvos gyventojai nuo tų metų pradėjo vartoti pašto ženklus — 1857 m.

Daugeliui, ypač pradedantiesiems, kyla klausimas, kokius pašto ženklus rinkti: vartotus ar nevartotus. Pačioje filatelijos pradžioje, be abejo, buvo renkami vartoti pašto ženklai. Jie nėra beverčiai, ypatingai praslinkus daugeliui metų. Gaukite iš kur nors mano paminėtų valstybių pirmųjų, o gal ir pirmųjų kelerių metų vartotą p. ženklą, — ir jūs būsite jei ne milijonierius, tai šimtatūkstantininkas. Gaukite. Kur gausi, jei jų pradžioje niekas nerinko.

Filatelija dabar išsiplėtė į didžiulę pramonę. Skatinama rinkti p. ž. ne tik po vieną, bet po du, po keturis, „blokais", lapais. Išleidžiama suvenyrinių lapelių. Stebiuos, kaip ir kodėl paštas dejuoja dėl deficito, kai tiek daug p. ž nuperkama, už juos neprašant jokio patarnavimo. O dar vokai, vokeliai, o dar su klaidomis. Ir taip be galo plati dirva.

Ką rinkti, jei „apsergi" filatelizmo ar numizmatikos liga? Be abejo, „pirštai į save lenkti". Lengviausia rinkti gyvenamojo krašto ir pinigus, ir pašto ženklus, o savojo gimtojo krašto, tėvų protėvių meilė — ir Lietuvos. Dar įmanoma susidaryti 1918-1940 m. nepriklausomos Lietuvos, tuo labiau dabartinės Lietuvos pašto ženklų rinkinius.

O kaip iš rinkinių išrinkti ir sudaryti rodinius, galima pasimokyti tik parodose, besikalbant su jų sudarytojais. Atvykite, apžiūrėkite, pasikalbėkite. O paskui galėsite sakyti: „Veni, vidi, vici" (atėjau, pamačiau, nugalėjau).

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206½ West 95th Street
Tel. (708) 424-9664
(312) 581-9664

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė—$33.00
8 svarų statinaitė—$19.00
Skambinkite:
708-687-5677
po 4 val. p.p.
Pristatome UPS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dockys
Tel. 312-585-6624

FOR RENT

St. Petersburg Beach, FL išnuomojamas „Condo" labai patogioje vietoje, netoli liet. koplyčios ir jūros. Tel. **813-360-7384**

Take Stock in America U.S. SAVINGS BONDS
A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteris ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemą
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
6365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

House for Sale
Handyman special 2 bedrm. home, $55,000. Tel.: 815-834-0524, Lockport.

HELP WANTED

Reikalinga 30-50 m. moteris padėti senyvo amžiaus moteriai namų ruošoje, gaminti valgį ir gyventi kartu, Westchester, IL. Trečiadienis laisvas. $600 į mėn. Skambinti 2 v. p.p. — 4 v. p.p. **tel. 708-562-5583.**

Reikalinga padėjėja virtuvėje (nepilnas laikas) Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd.
Kreiptis: 773-776-1324

Ieškomas vyras fiziniam darbui baldų krautuvėje, miesto centre. Reikalaujama turėti žalią kortelę ir suprasti angliškai. **Darbas 40-45 val. į savaitę.** Kreiptis: **Anelė, tel. 708-599-1515.**

TĖVYNĖS SĄJUNGOS DŽIAUGSMO POPIETĖ!

Maloniai kviečiame visuomenę atvykti **š. m. lapkričio mėn. 3 d.**, sekmadienį, **tarp 12 ir 2 val p.p.**, į P.L. centro mažąją salę, Lemonte ir su mumis pabendrauti, pasivaišinti ir pasidžiaugti Tėvynės Sąjungos laimėjimu seimo rinkimuose. Mes tikime, kad bendraudami su tauta, padėsime Lietuvai žengti į gražesnį ir šviesesnį rytojų.

Tėvynės Sąjungos rėmėjai Čikagoje

NAUJAUSIOS KNYGOS GAUNAMOS „DRAUGE"

LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA I

Lietuvos gyventojų trėmimai 1940-1941, 1944-1953 metais sovietinės okupacinės valdžios dokumentuose. (Pataisytas ir papildytas leidimas) Atsakingasis redaktorius prof. habil. dr. Antanas Tyla. Išleido Lietuvos istorijos institutas ir Pasaulio lietuvių bendruomenė 1995, 626 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu JAV **$20.50.**

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstijos mokesčio 8.75% **($1.54)**

LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA II

Laisvės kovos 1944-1953 metais

Sudarė: Dalia Kuodytė ir Algis Kašėta. Išleido Lietuvių politinių ir tremtinių sąjunga ir Pasaulio lietuvių bendruomenė 1996; 626 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu JAV **$20.50**

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstijos mokesčio 8.75% **($1.54)**

X TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS ORGANIZACINIO KOM-TO UŽBAIGIAMASIS POSĖDIS

X Taut. šokių šventės organizacinis komitetas susirinko 1996.10.26 „Seklyčioje" apsvarstyti praėjusią šventę, pažvelgti į tai, kas pasisekė, kas ne, ką reikėtų daryti kitaip kitą kartą. Posėdis užtruko tik truputį per 2 val. Pirmininkaujant energingai Jūratei Budrienei, posėdžio dienotvarkė, apėmė pirmininkės ir KLB Krašto v-bos atstovo Kazimiero Deksnio žodį, protokolo skaitymą (Birutė Vindašienė) ir iždininko pranešimą (Ed. Jensen), dar neužbaigtų darbų aptarimą ir komiteto narių pasisakymus apie šventę. Visa buvo išsamiai išdiskutuota ir kiekvienas galėjo pareikšti savo nuomonę.

Pirm. J. Budrienė nurodė, kad organizacinio komiteto darbas šiandien užbaigiamas. Ji ir iždininkas pristatys ataskaitą JAV LB Kr. valdybai š.m. lapkričio 2 d. Prie šios šventės suruošimo prisidėjo 153 asmenys. Šventėje dalyvavo 6,400 žiūrovų, o puotoje buvo 2,453 svečiai. J. Budrienė sakė, kad su tiek žiūrovų, šventę reikia laikyti finansiškai pavykusia, nes, viską apmokėjus, ne tik nėra nuostolio, o yra net 11,591 dol. likutis. Šventės ataskaita bus paskelbta spaudoje po JAV LB tarybos sesijos, įvykstančios lapkričio 2-3 d. Rosemont, IL. Jau yra grąžinti avansai: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. — 25 tūkst. dol. su 1,500 dol. priedu už moralinę paramą. 2. Kanados LB Kr. valdybai — 3827,13 dol., už 5,000 kanad. dol. ir priedo procentai. 3. Dauguma balsų buvo nutarta paskirti 5,000 dol. Lithuanian Folk Dance Festival, Inc., kuris juos davė Tautinių šokių Institutui suruošti vasarą taut. šokių mokytojams kursus Dainavoje. 4. 3,000 dol. skirti Taut. Šokių Institutui už X T.š. šventės video paruošimo išlaidas. 5. Pirm. J. Budrienei pasiūlius, o Br. Juodeliui papildžius ir komiteto daugumai pritarus, žiniasklaida („Draugui", „Dirvai", „Tėviškės žiburiams", „Darbininkui", „Bridges", „Observer", „Margučio II" radijo laidai ir „Lietuvių televizijai") buvo iš viso paskirta 1,650 dol. — simbolinė dovana.

Pirm. J. Budrienė paaiškino apie keblumus, bendradarbiaujant su Lietuvos krepšininkais Taut. šokių šventėje liepos 6, jų žaidynių metu liepos 7 d. ir vėliau, Rosemont Horizon patalpose. Don Nelson, komandos trenerio pavaduotojas, pageidavo tiesioginiai tartis su Taut. šokių šventės organizacinio komiteto pirm. J. Budriene dėl krepšino žaidynių reklamos T.š. šventėje. Buvo sutarta, kad komitetas reklamuos krepšininkų žaidynes, o krepšininkai — T.š. šventę. Komitetas tai darė spaudoje, šventės leidinyje ir žmonėms siunčiamuose laiškuose (13,000). Krepšininkai prašė J. Budrienės leisti Hyatt viešbutyje, kur buvo visi lietuviai apsistoję, pardavinėti krepšininkų marškinėlius. Ji sutiko. O jei krepšininkai norėtų pardavinėti marškinėlius ir Rosemont Horizon patalpose, tai turėtų patys tartis, nes komitetas ten nieko nepardavinėjo. J. Budrienė pakartotinai prašė 50 nemokamų bilietų į žaidynes, bet jai buvo prižadėta tik 20. Buvo susitarta, kad krepšininkai kaip garbės svečiai iškilmių eisenoje vilkės Lietuvos krepšinio komandos treningus. Bet eisenoje jie vilkėjo įvairiais rūbais. Jie labai skubėjo ir, tik praėję eisenoje, išvyko iš salės. Į taut. šokių šventės pokylį D. Nelson pradžioje prašė 18 bilietų, vėliau 21, o dieną prieš pokylį dar paprašė 10 bilietų. Komandos atstovui buvo įduota 31 bilietas. Pokylio vakarienei prasidėjus, atvykę krepšininkai prašė, kad juos tuojau pristatytų publikai, nes jie pokylyje pasilikti negalį, nes turį kitur išvykti. Kai šitaip buvo pasakyta, rengėjai pasitarę pasakė, kad „Jei nenorite prisijungti prie šventės, tai jūsų nepristatysime, nes čia yra Taut. šokių šventė, o ne sporto šventė". Tada sportininkai išėjo iš salės. Žmonės nesusigaudė, kas įvyko, dėl to buvo net smerkiančių rengėjus, neturėjusius vietos nusipelniusiems krepšininkams iš Lietuvos. Iš tikrųjų jiems buvo palikta 31 vieta, nes net 2 stalai buvo ekstra jiems padengti. (O buvo daug žmonių norinčių patekti į pokylį, bet jiems buvo pasakyta, kad nebėra vietų). Nors krepšininkai nedalyvavo, rengėjai vis tiek turėjo apmokėti viešbučiui už krepšininkams skirtą vakarienę (31 x 37 dol. savikaina). Tai taip užsibaigė šis nedarnos įnešęs epizodas.

Nijolė Pupienė pranešė, kad taut. šokių mokytojams ir vadovams bus parašyti padėkos laiškai ir nusiųstos jiems jų nuotraukos iš mokytojų pagerbimo vakarienės.

Aleksas Plenys kalbėjo Taut. šokių šventės video reikalu. Buvo susuktos 5 didelės juostos, 3 val. 27 min. trukmės. Bet joms suredaguoti reikia specialių aparatų. Komisija, susidedanti iš Violetos Fabianovich, A. Reneckio ir A. Plenio, nusprendė video sutrumpinti iki 2 val. trukmės. V. Fabianovich patarė, ką įdėti ir ką išimti. A. Reneckis sutiko ją suredaguoti iki lapkričio 12 d. Video paruošimas kainuoja 3,000 dol. Posėdyje buvo pasiūlyta video reikalus pervesti Taut. šokių institutui ir kartu skirti jam jau minėtus 3,000 dol. už video paruošimą. A. Plenys dar yra padaręs trumpesnių video iš kitų Taut. šokių šventės renginių (repeticijos, mokytojų pagerbimo vakarienės ir kt.). Jei visuomenė norės gauti šiuos video, tai galės kreiptis į A. Plenį. Pelnas už tuos video eis JAV LB Krašto valdybai.

J. Budrienė kvietė kiekvienos komisijos pirmininką/ę pasisakyti apie jų darbą ir padaryti pasiūlymų ateinančiai šventei.

Irena Kerelienė (šventės pokylis): — Pokylyje dalyvavo 2453 žmonės. Viskas vyko sklandžiai, neturi jokių nusiskundimų. Maistas ir patarnavimas buvo geras.

Genė Rimkuvienė (šventės bilietai): Šventėje reikėjo daugiau žiūrovų.

Rimas Domanskis (Garbės svečių globa ir priėmimas): Pats priėmimas gerai pavyko, o eisena nepadarė nei gero, nei blogo. Bet nebuvo galima girdėti pranešimų, kas eisenoje eina. Amerikiečių politikų mažai atvyko ir jie greit išėjo. Jis klausė, koks yra tos eisenos tikslas.

Dėl eisenos pasisakė dar keli posėdžio dalyviai. Br. Juodelis: Eisenoje dalyvavo daug žmonių. Gal ateityje reikėtų pabranginti garbės nario įnašą. J. Polikaitis sutiko, kad per daug dalyvių eisenoje. Garbės svečiai ėjo ne prie savo grupių. Ateityje tokioje eisenoje turėtų dalyvauti gal tik organizacijų pirmininkai, garbingi amer. visuomenės žmonės ir pan. Buvo pasiūlymų eiseną sumažinti, gal net panaikinti. Jei ji įvyktų ateityje, visi turi girdėti garbės svečių pristatymą.

Jonas Činkus (susipažinimo vakaras): — Susipažinimo vakare Navy Pier dalyvavo 3,000. Šį kartą viskas praėjo gerai, bet ateityje reikėtų daugiau darbininkų ir apsaugos. Jis siūlė, kad vietoje 2-jų orkestrų, ateityje būtų parenkamas vienas, žinomo vardo orkestras.

Antanas Jarūnas (transportacija) pranešė apie transportaciją prieš ir per šventę. Shaumburgo autobusų bendrovės vairuotojai darbą atliko puikiai, buvo stropūs, paslaugūs. Jis rekomenduoja šią autobusų kompaniją ir kitai šventei.

Rita Šakenienė (Pošventinis koncertas) sakė, kad pošventinis koncertas Jaunimo centre praėjo labai sėkmingai ir jame dalyvavo apie 700 žiūrovų. Lietuvos, Argentinos ir Brazilijos šokėjai puikiai atliko programą. Jie buvo pavaišinti ir pasišoko, net skirstytis nenorėjo, taip jiems buvo smagu!

Juozas Polikaitis tvarkė Taut. šokių šventės užbaigą iškilmingomis Mišiomis Švč. M. M. Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke. Kadangi šv. Mišios buvo ir viešbutyje, tai atvyko nedaug šokėjų. Jis pabrėžė, kad tokiose iškilmingose šv. Mišiose turėtų dalyvauti kraštų atstovai.

Albina Ramanauskienė (mugė) pranešė, kad mugė Hyatt viešbutyje praėjo sėkmingai, nes buvo 22 dalyviai. Mokestis — 25 dol. (nuo mokesčio buvo atleista LB Švietimo taryba). Gauta 535 dol.

Birutė Jasaitienė (lėšų telkimas) pranešė apie lėšų telkimą. Tai buvo pats sunkiausias darbas. Ji pabrėžė, kad mūsų žmonės aukoja visur ir sunku gauti aukojančius po tūkstantį. Ji sakė, kad mažesni aukotojai suaukoja didesnes sumas. Ji pabrėžė, kad išlaidų šioje šventėje buvo mažiau, negu bet kada. „Tai buvo taupi šventė", sakė ji.

Marija Kriaučiūnienė sakė, kad lietuvių tautodailės parodėlė Thomson centre, Čikagoje, gerai pavyko. Ypač daug žmonių sutraukė puikiai pasirodę Panevėžio „Grandinėlės" šokėjai. Anksčiau gražiai šoko ir šokėjai iš Argentinos ir Brazilijos Daley aikštėje.

Jūratė Jensen (registracija): — Registracija buvo gerai susiorganizavusi ir viskas praėjo gerai.

Birutė Vindašienė (informacinis stalas). Informacija vyko sklandžiai. Joje dirbo 6 žmonės, bet reikėtų daugiau.

I. Kerelienė pastebėjo, kad informacija turėtų būti teikiama, kol vyksta visi šventės renginiai.

Violeta Fabianovich, vyriausioji meno vadovė, savo ir šokėjų vardu dėkojo visam organ. komitetui. Užsienio šokėjai buvo gražiai priimti ir globojami. Įrekorduota muzika, jos nuomone, yra geriausias dalykas.

Ji siūlė nuvykti iš anksto į Lietuvą ir suderinti įrekorduotą muziką. Lietuvoje yra grojama greičiau. Įrekorduotą muziką reiktų atvežti į taut. šokių kursus. Jos nuomone Rosemont Horizon salė netinka šokių šventei, nes joje gaunasi bjaurus aidas ir garsas girdisi skirtingai įvairiose vietose. Net repeticijos metu jos nurodymų šokėjai negirdėjo, ar nesuprato. Reikėtų kitos vietos, gal mažesnių patalpų. Programa galėtų būti pertvarkyta, kad grupės kitaip galėtų pasirodyti.

Po komisijos pirmininkų pranešimų, dar apie šventę pasisakė ir kai kurie komiteto nariai. J. Polikaitis tvirtai pasisakė už gyvą, o ne įrekorduotą muziką. Priminė, kad Kanadoje yra tautinis ansamblis, kuris gal galėtų padėti. Jis siūlė gyvos muzikos reikalą rimtai pasvarstyti. J. Polikaitis dar sakė, kad vienam žmogui tvarkyti ir šokėjus ir aikštę yra neįmanoma; reikia atskiro „floor manager".

Buvo pasisakyta ir dėl apšvietimo. Jis šioje šventėje buvo taikomas video ruošimui. Šventė nėra rengiama video juostoms gaminti. Tai turi būti aptarta iš anksto.

N. Pupienė siūlė kitai taut. šokių šventei pradėti ruoštis jau prieš 2 metus.

O K. Deksnys, Kanados LB Kr. valdybos atstovas siūlė apgalvoti kitos šventės video ruošimo klausimą, pageidavo geresnės tvarkos aikštėje ir pridūrė, kad šventės iškilmingumui daug pasitarnauja gyva muzika ir apšvietimas.

Pirm. J. Budrienė pateikė siūlymus, kuriuos padarys sekančiai LB tarybai: 1.JAV LB Krašto valdyba, arba LB taryba, turėtų peržiūrėti santykius tarp Krašto valdybos ir Taut. šokių instituto, nes reikia aiškumo jų darbų derinime. 2. Taut. šokių šventei būtų pradedama ruoštis bent 2 metus prieš ją.

Uždarydama posėdį, J. Budrienė sakė, kad „atlikome milžinišką darbą. Esu visiems labai dėkinga". Dėkojo ypač savo motinai B. Jasaitienei ir Jūratei Jensen.

I. Kerelienė dėkojo J. Budrienei org. komiteto vardu už atliktą didžiulį darbą. Br. Juodelis dėkojo Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. vardu.

Po to visi buvo pavaišinti gardžia „Seklyčios" vakariene, šnekučiavosi, dalinosi įspūdžiais ir džiaugėsi Taut. Šokių krepšeliu su dovanėlėmis — kepure ir marškinėliais.

Žvelgiu į Šventę optimistiškai: ji puikiai pavyko, pasitaikę nesklandumai neturi ją nuvertinti, nereikia jų išpūsti, o tik iš jų pasimokyti. O už įdėtą milžinišką organizacinio komiteto ir jos pirmininkės darbą, ruošiant šią šventę, visi esame jiems labai dėkingi, nes tik jų ryžtas ir darbas padovanojo mums šią šventę! Ačiū jiems!

Aldona Šmulkštienė

• **Biržai.** Biržų Šv. Jono krikštytojo bažnyčioje paskutinį rugpjūčio sekmadienį švenčiama Giesmių diena. Tą dieną gieda visi Biržų bažnyčios chorai ir būtinai pasikviečia svečių. Šįmet, jau kelinti metai iš eilės, kartu su biržiečiais giedojo Panevėžio Šv. Ap. Petro ir Povilo bažnyčios chorai.

KAIP TEN SU VALSTYBINE KALBA?

Šio Juliaus Vebliačio straipsnio pabaigoje (spalio 30 d., 5 psl.), belaužant buvo sumaišytos eilutės. Atsiprašome autoriaus ir perspausdiname tas eilutes reikiama tvarka. ***Redakcija.***

„Nemaža dalis tėvų yra apsisprendę savo vaikus mokyti protėvių kalba, kur pastaraisiais amžiais iš jų buvo svetimųjų atimta. Deja, šito nenori lenkiškos Vilniaus ir Šalčininkų savivaldybės ir jos daro viską, kad lietuviškos mokyklos negalėtų plėstis. Tai kas išties pagalbos ranką šioms mokykloms? Padėkime Seimo nariams pamąstyti, kokią žalą Pietryčių Lietuvos mokyklom jie padarė, palikę švietimo reikalus tik savivaldybėms, priverskime juos ištaisyti savo klaidą. Galime pasinaudoti nors tuo, kad artėja Seimo rinkimai.

Atkūrėme savo valstybę, bet nesugebame sutramdyti naujųjų krašto polonizatorių užmačių, trypiančių gležnus atgimstančius lietuvybės daigelius. Negi taip ir paliksime lietuviškas mokyklas nedraugiškai nusiteikusių svetimtaučių valiai?" — baigia Petras Gaučas savo kreipimasi į tautiečius.

Truputis statistikos

Nepaisant sunkios ekonominės padėties, Lietuvos švietimas pamažu kinta. Tačiau ne visi mokytojai yra vienodai į tą darbą įsijungę. Dalis jų, kaip girdėjom, jau dirba naujoviškai, vykdydami naujas programas ir naudoja naujus vadovėlius bei įvairias vaizdines priemones, bet ne visur tai įmanoma. Nors kraštas nėra didelis, bet dabar Lietuvoj yra 2,227 mokyklos. Jų tarpe 1,362 pradinės; 652 yra vidurinės, 52 privačios, 100 rusų, 58 lenkų, po vieną gudų, vokiečių ir žydų. Iš viso Lietuvoj mokyklas dabar lanko 500,000 mokinių. Mokytojų yra 56,000. Universitetuose, institutuose bei kitose aukštojo mokslo mokyklose mokosi 50,000 studentų. Deja, yra ir apie 15,000 vidurines mokyklas nebelankančių iškriteivų, arba kaip mes čia sakom „dropouts". Šiuos duomenis pateikė Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius dr. Remigijus Motuzas, su kuriuo teko susitikti ir apie tai pakalbėti.

Atsikratyti sovietmetyje įbrukto komandinės pedagogikos mentaliteto pareikalaus dar nemažai laiko ir darbo. Nėra abejonės, jog Lietuvos mokytojai žino, kad, vykdant Lietuvos švietimo reformą, glaudūs ryšiai su mokinių tėvais ir visuomene yra būtini. Buvęs Kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys taip rašė: „Penkis dešimtmečius viešpatavusiai griežto režimo, mokyklai priešiname naują siekinį — demokratinę, depolitizuotą ir demilitarizuotą mokyklą, ugdysiančią Lietuvos piliečius, gebančius konstruktyviai dalyvauti modernios visuomenės kūrime, ir savo krašto kultūriniame gyvenime. Lietuvos jaunimas augintinas ne kuriai nors politinei sistemai, o Lietuvos ir pasaulio kultūrai".

TRANSPAK **- nuo š.m. gruodžio 2 d. persikelia į "Draugo" patalpas: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel.: 773-838-1050**

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už $98 ir šventinis už $39.-

$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
***TRANSPAK*, 2638 W. 69th St.**
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772
Mūsų atstovybė Lietuvoje:
Vilnius 26-28-27, 26-24-27

A.†A.
MARYTĖ ROVINSKAITĖ DAILIDIENĖ

Gyveno Brookfield, IL.

Mirė 1996 m. spalio 29 d., 9 val. vakaro, sulaukusi 77 metų.

Gimė Sibire, augo ir mokėsi Kybartuose ir Kaune. Amerikoje išgyveno 47 m.

Nuliūdę liko: vyras Zigmas, sūnūs Kęstutis ir Aras, marti Ramunė; anūkai: Vytas, Linas ir Ramunė; sesuo Elena Rožėnienė; dukterėčios Aldona ir Danutė; brolis Origenas Rovinskas su žmona Hanna; dukterėčia Irena, sūnėnas Leonardas; brolienė Viktorija Karaitienė su šeima; Eleonora Paketurienė su šeima bei kiti giminės Lietuvoje ir Australijoje.

Velionė pašarvota penktadienį, lapkričio 1 d. nuo 2 iki 9 v.v. Modell laidojimo namuose, 12641 W. 143 St., Homer Township, IL.

Gedulingos šv. Mišios už velionę bus aukojamos šeštadienį, lapkričio 2 d. Pal. J. Matulaičio misijos bažnyčioje. Laidotuvės privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime koplyčioje ir šv. Mišiose.

Nuliūdę: **vyras, sūnūs, marti, anūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkto. Modell Funeral Home. Tel. 708-301-3595.

A.†A.
REGINA MIKALAUSKAITĖ VOLODKIENĖ

Gyveno Largo, FL, anksčiau Čikagoje Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1996 m. spalio 27 d. 9:30 val. vakaro, sulaukusi 75 metų.

Gimė Lietuvoje, Radviliškyje. Amerikoje išgyveno 47 metus.

Nuliūdę liko: vyras Jurgis ir jo giminės, Lietuvoje velionės sesuo Eugenija Žygarienė su dukra Vida ir brolis Antanas su žmona Ele ir šeima.

Spalio 29 d. velionė buvo pašarvota Moss-Feaster Funeral Homes Serenity Gardens Chapel, Largo FL. Spalio 30 d. 10 val. ryto St. Patrick bažnyčioje buvo aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionės sielą.

Nuoširdžiai kviečiame prisiminti velionę savo maldose.

Nuliūdę: **vyras, sesuo, brolis ir giminės.**

A.†A.
REGINAI VOLODKIENEI

mirus, liūdesyje likusį vyrą dr. JURGĮ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Bronė ir Vytautas Bildušai
Gabrielė ir Albinas Dzirvonai
Leokadija ir Antanas Kašubai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Bronė ir Oskaras Kremeriai
Onutė ir Pranas Michelevičiai
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Elena ir Adolfas Švažai
Emilija ir Liudas Valančiai

A.†A.
agronomui JUOZUI LAPINSKUI

mirus, žmoną TEODORĄ, dukrą LAIMĄ BOESE, sūnų LINĄ LAPINSKĄ, brolį ANTANĄ LAPINSKĄ, brolį ALGĮ su žmona Lietuvoje, FELĘ ir LIOLĘ PLIŪRAS, DANĄ ir STASĮ FRIZELIUS, dr. ST. RIŠKIENĘ, JONĄ TRAŠKĄ su šeimomis, dr. ANTANĄ BRAZĮ, ROŽĘ ŠOMKAITĘ, FELĘ ŽALDOKAITĘ, EDVARDĄ ŽALDOKĄ, bei kitus artimuosius Amerikoje ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame.

B. ir P. Andrašiūnai

A.†A.
DANUTEI KURKULIENEI

iškeliavus į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą ALBINĄ netekus gyvenimo draugės ir sūnus netekusius mylimos Mamos. Liūdime kartu su jumis.

Albinas ir Genutė Niaurai su šeima
Marius ir Rūta Rusinai
Liuda Rusinaitė
Aldona ir Mečys Pranevičiai

Toronto, Montreal, Canada

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Draugo fondo pokylis Floridoje ruošiamas š.m. gruodžio 6 d. penktadienį, Lietuvio klubo salėje St. Petersburge. Pokylio ruošai vadovauja Janina Gerdvilienė, nuoširdi dienraščio „Draugo" skaitytoja ir Draugo fondo rėmėja. Į pokylį yra pakviesta ir jame dalyvaus „Draugo" vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė.

Rašytojas Jurgis Jankus pasidalins savo gausia kūryba su mumis. Tai reta proga ir didelė garbė turėti jį savo tarpe. Popietė su rašytoju Jurgiu Jankum lapkričio 3 d. 12 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre. Popietėje taip pat dalyvaus aktorė Audrė Budrytė. Kviečiame šioje popietėje dalyvauti. Pavaišinsime sumuštiniais, kava ir saldumynais. Popietę rengia PLC renginių komitetas.

Muz. Faustas Strolia yra sukūręs muziką Henriko Nagio eilėraščiui. Naująją dainą išgirsime „Ateities" savaitgalio literatūros vakare, kuris įvyksta penktadienį, lapkričio 8 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Visa „Ateities" savaitgalio programa bus išspausdinta „Drauge" antradienį, lapkričio 5 d.

Gary, IN., Šv. Kazimiero lietuvių parapija minės savo 80 metų sukaktį lapkričio 3 d., sekmadienį. Padėkos Mišios — 11:30 val. r., o po jų salėje bus lituanistinės mokyklos mokinių atliekama programa ir vaišės visiems. Parapijos adresas: 1390 W. 15th Ave, Gary, IN. Lietuviškos parapijos tokia brandi gyvavimo sukaktis yra didelis įvykis, todėl klebonas, prel. dr. Ignas Urbonas nuoširdžiai visuomenę kviečia dalyvauti šioje šventėje.

Už žuvusius, ginant Lietuvos laisvę, ir Čikagos skyriaus mirusius ramovėnus bus aukojamos šv. Mišios lapkričio 2 d., šeštadienį (Vėlinėse), 5 val. vakare, Jėzuitų koplyčioje. Kviečiami visi ramovėnai, birutininkės, šauliai ir visuomenė pamaldose dalyvauti. Bus apsauga automobiliams.

Valdas Adamkus padarys pranešimą apie įvykusius rinkimus į Lietuvos Seimą, lapkričio 1 d., penktadienį, **7:30 val. vakaro,** tuoj po vakarinių šv. Mišių. Šią politinę vakaronę ruošia Illinois lietuviai respublikonai ir kviečia visuomenę gausiai dalyvauti.

x ***TRANSPAK praneša:*** **„Tūkstantasis laivas atplaukė į Klaipėdos uostą spalio 1 d. Tai pirmasis Lietuvoj privatus uostas, pradėjęs veikti prieš dvejus su puse metų. Kas dešimtas į Klaipėdą atplaukiantis laivas suka prie šio uosto krantinės". Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **25-osios lietuvių fotografijų parodos** iškilmingas uždarymas vyks šį sekmadienį, **lapkričio 3 d. 3 v. p.p.** Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Metinių fotografijų parodų Čikagoje apžvalgą pateiks Marytė Krauchūnienė, bus įteiktos premijos konkurso laimėtojams. Koncertinę dalį atliks pianistas Manigirdas Motekaitis. Visi kviečiami, įėjimas laisvas.

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PAŠKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

Algė ir dr. Adolfas Šležas, gyv. Floosmoor, IL, spalio 20 d. išvyko nuolatiniam apsigyvenimui į St. Petersburg Beach, Florida. Ta proga, artimieji draugai jiems suruošė išleistuves spalio 20 d. Hilton Inn restorane, Oak Lawn. Dr. K. Ambrozaitis visų vardu palinkėjo geros sėkmės, naujojoje vietoje nenutolti nuo lietuviškos veiklos ir nepamiršti draugų. Dr. A. Šležas daug metų dirbo (iki pensijos) kaip rentgenologas Gary Metodistų ligoninėje, kur to skyriaus vedėjas buvo dr. Kazys Ambrozaitis.

Naktis Turčinavičienė, Vilniaus Pedagoginio universiteto bibliotekos direktorės pavaduotoja, yra atvykusi į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą jo pirmininko prof. dr. Jono Račkausko kvietimu. Ji čia gausiai randa tėvynėje nesančių duomenų savo senelio, žurnalisto ir keliautojo Mato Šalčiaus raštų bibliografinei rodyklei. Ji taip pat papildys jau 1992 m. išleistą Mato brolio prof. Petro Šalčiaus darbų bibliografinę rodyklę. Matas Šalčius 1914-1919 metais gyveno JAV, 1918 metais Bostone redagavo „Ateitį", New Yorke išleido lietuviškus kalendorius bei Lietuvos žemėlapį. Centro tvarkomo Pasaulio lietuvių archyvo senos spaudos rinkiniuose atsispindi ir ekonomijos mokslų daktaro prof. Petro Šalčiaus gyvenimas bei darbai. Centras glaudžiai bendradarbiauja su Vilniaus Pedagoginiu universitetu.

„Žiburėlio" Montessori mokyklėlės, veikiančios Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, auklėtinės (iš kairės): Darija Siliūnaitė, Arina Budrytė ir Natalija Vaznelytė. Nuotr. **Lydos Budrienės**

ALRK Moterų sąjunga kviečia Čikagos apygardos visų kuopų nares, artimuosius, draugus ir pažįstamus ateiti ir kartu pasimelsti už mūsų mirusias nares. Šventos Mišios bus aukojamos lapkričio 9 d., 11:30val. ryte, Švenč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke,69 gatvė ir Washtenaw. Kuopos: # 2; 3; 20; ir 75.

x **Nijolė Kazlauskaitė-Hebel,** iš tolimosios Australijos atsiuntė **$150** — našlaičio metinį globos mokestį. Našlaitį Lietuvoje ji remia jau treti metai. Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x **Birutė Kodienė** paaukojo **$50** — „Saulutei", Daytona, FL skyrius a.a. Kosto Nenorto ir a.a. Edvardo Stepo atminimui. Labai ačiū, „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis.

(sk)

x ***TRANSPAK praneša:*** **„Nuo š.m. gruodžio 2 d.** mūsų įstaiga persikelia į **DRAUGO** patalpas. Lietuvos vyriausybė padidino minimalų atlyginimą nuo 210 iki 300 litų. Tikimasi, kad iki kitų metų vasaros minimalus atlyginimas padidės iki 400 litų". **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

MUZ. FAUSTAS STROLIA IR KUN. STASYS KAZĖNAS „SEKLYČIOJE"

Rugsėjo 26 d. „Seklyčioje" buvo numatyta dainų popietė su Faustu Strolia. Atidarydama popietę, renginių vadovė E. Sirutienė pranešė, kad, prieš pradedant dainuoti, galime išgirsti trumpą pranešimą iš Lietuvos atvykusio kunigo S. Kazėno. Ar sutinkame? Visi, ir maestro F. Strolia, pakėlėm rankas, nes kaip neišklausysi svečio iš Lietuvos? Kiekvienas dvelktelėjimas iš tėvynės yra juk toks laukiamas. Ir neapsirikome. Kun. Kazėnas atvežė daug tėvynės meilės ir užuojautos ten vargstantiems našlaičiams, seneliams, parodė mums daugumos žmonių beviltišką nusiminimą. Jis pas mus atvyko vos ne tiesiog iš lėktuvo ir E. Sirutienė apie jį nieko plačiau nežinojo, tai pristatyti pakvietė jo palydovą Tomą Kulbį.

Kun. S. Kazėnas kilęs nuo Šiaulių. Pasiruošimą gyvenimui, o ypač kunigų seminarijos laikotarpį, atliko tipiškoje Katalikų Bažnyčios „vargo mokykloje". Daugybė bažnyčių buvo sugriautos, paverstos sandėliais ar salėmis, o likusios stovėjo neaptarnaujamos, nes kunigai išžudyti, ištremti į Sibirą ar pasitraukė į Vakarus. Liko tik senukai ir jaunesni, kurie sugebėjo prisitaikyti. Kunigų seminarijų palikta tik viena ir tai tik dėl akių, nes joje studijuoti kasmet buvo leidžiama tik keliems studentams, kuriuos patikrino ir atrinko komunistų partija. Bet ir tokių neužteko papildyti mirštančių kunigų vietas. Teko ruošti kunigus slaptai — „vargo kunigų seminarijoje". Tikro pašaukimo ir tvirto būdo jaunuoliai taip ir buvo ruošiami prie parapijų, kur dar buvo likę aukšto teologinio išsilavinimo senukai klebonai. Paskaitos vyko slaptai, tuščiose bažnyčiose, klebonijose ar privačiuose namuose, po 1-2 studentus iš karto. Valdžiai susekus, klebonai buvo grūdami į Sibirą arba perkeliami į blogesnias sąlygas. Tokią tai „vargo seminariją" iš dalies baigė ir kun. S. Kazėnas. 1983 m. buvo įšventintas kunigu, darbavosi keliose vietose. Jis gerai pažįsta Lietuvos žmones. Atspariausi yra senukai, kurie dar prisimena prieškario laisvąją Lietuvą. Vidurinioji karta labai sužalota. Suvarius kaimiečius į kolchozus, daugumas jaunimo išbėgiojo į naujai kuriamos pramonės vietas. Netekę nuosavybės, kaimiečiai tapo „dvarų kūmečiais", o pramonės darbininkai pusiau vergais, nes negalėjo laisvai keisti darbo. Atlyginimai visiems tokie maži, kad be vogimo neužteko nei kukliai pragyventi. Moralė krito. Visur skelbiama bedievybė. Pigi degtinė ir stoka gyvenamų patalpų išardė šeimas ir sutrukdė joms kurtis. Daugumas virto alkoholikais. Tokios užaugo dvi paskutiniosios kartos. Visi troško laisvės, bet nežinojo, kur ir kaip ją gauti, kokia jos kaina. Prašvitus pirmam laisvės spinduliui, kilo entuziazmas. Beginkliai, rankomis ir krūtinėmis užtvėrė komunistų tankams kelią, o susiėmę rankomis atitvėrė Baltijos valstybes ir pasakė rusams: išeikit. Ir tie išėjo. Tačiau, pradėjus kurti savo laisvą gyvenimą, paaiškėjo, kad neturima patyrusių vadovų. Parlamentas ir jo sudarytoji vyriausybė darė klaidas, o likę krašte buvusieji, savieji, komunistai trukdė ir stengėsi išlaikyti buvusias pozicijas, prisigrobti kuo daugiau turto. Jie privatizavosi geriausius ūkius, geriausius pastatus ir įmones, o rinkimuose gudriai sudarė absoliučią Seimo daugumą. Krašto ekonomija smuko, nes, netekę žaliavų ir rinkos Rytuose, neprilygome vakariečių standarto gamybai. Miestuose nedarbas, o žemės ūkyje skurdas. Gausūs smulkūs naujakuriai be pastatų, be trąšų, sėklos ir traukiamosios darbo jėgos, vos prasimaitina. Stambesnieji ūkininkai skursta be rinkos savo gaminiams. O valdančioji grupė keliauja būriais kaip „diplomatai", neva ieškodami naujų rinkų, užsienio kapitalo ir paskolų. Gautas pramonei kelti paskolas tuoj sunaudoja buitiniams reikalams arba, kartu su žmonių santaupomis, išvagia iš bankų. Krašte viešpatauja mafija, reikalaudama iš pramoninkų mokėti jiems „lažą", o nepaklusnius žudo ar sprogdina įmones. Toje netvarkoje žmonės skursta ekonomiškai. Daugiausia kenčia senukai pensininkai (išskyrus buvusius stribus ir SSSR tarnautojus — jų pensijos dešimteriopos) ir vaikai našlaičiai, pamestinukai ar pabėgę nuo alkoholio liūne skęstančių tėvų. Tokių vaikų yra tūkstančiai. Labdaros organizacijos, ypač prie bažnyčių, stengiasi juos burti į našlaitynus, vaikų bei senelių namus, bet visur trūksta patalpų, pinigų. Kunigas Stasys Kazėnas tiki, kad tauta pralauks ir sunkumus nugalės, kaip jau daug sunkesnius nugalėjo. Tik gelbėkime vaikus. Tai ateitis.

Kalbėtojui nutilus, momentą sėdėjome lyg sustingę toje tautos problemoje ir, tik vadovei pradėjus kunigui dėkoti, prapliupome plojimais dėkodami už atvežtą iš Lietuvos informaciją.

Po to dainavome. Šios dainų popietės, taip mėgstamos vyresniųjų, vyksta tik gabaus ir jautriai mylinčio mūsų liaudies dainas muziko Fausto Strolios dėka. Nepaisydamas atstumo ir visokiausio oro, jis visuomet atvyksta dainų popietei į „Seklyčią", nešinas glėbį parinktų, išspausdintų ir padaugintų gražiausių liaudies dainų. O dainuojant, kreipia mūsų dėmesį į melodijų ir išsireiškimų nuostabų grožį, paprastumą. Tai švelni tautos dvasia, kurią deja, taip bjauriai sužalojo grobuoniška okupacija.

Muz. F. Stroliai ir vadovei dėkojome gausiai plojimais ir papietavę skirstėmės, galvodami, kaip padėti vargstantiems Lietuvos vaikams.

Jonas Žebrauskas

Nuolatinės PLC Lemonte talkininkės ir renginių lankytojos. Iš kairės: Ona Budejienė, Dalia Dundzilienė, Aldona Čepėnienė, dr. Alicija Ruibienė ir Irena Kriaučeliūnienė, kuri ir šiais metais sutiko būti rudeninės madų parodos renginio komiteto pirmininkė. Kada skambės „Rudens simfonija" (taip pavadinta būsimoji madų paroda) sužinosite iš pranešimų spaudoje.

SUKAKTUVINĖ LIETUVIŲ FOTO PARODA ČIKAGOJE

Spalio 25 d. vakare „Čiurlionio" galerijoje Čikagoje buvo atidaryta sukaktuvinė — 25-ji — lietuvių foto paroda, kuri sutraukė rekordinį fotografų skaičių — net 88 žmones (jų tarpe 13 jaunųjų foto mėgėjų), žvelgiant į dalyvių sąrašą matyti, kad suaugusiųjų tarpe apie du trečdaliai savo nuotraukas atsiuntė iš Lietuvos, tuo tarpu jaunųjų grupėje beveik visi (išskyrus vieną) yra Lietuvos gyventojai.

Šios 25-sios metinės lietuvių foto parodos tema buvo „Istoriniai pastatai ir paminklai", tačiau keli mūsų foto veteranai atsiuntė savo darbų kita tematika ir jie čia irgi buvo išstatyti. Šių parodų organizavimo pradžia laikytini 1972-ji metai, kuomet II Pasaulio lietuvių kongreso proga įvyko pirmoji tokia paroda. Parodų vyriausiu organizatoriumi, na, žinoma, ir pradininku yra fotomenininkas Algimantas Kezys, kuris iki šiai dienai yra jų pagrindinis organizatorius. (Tik 1976-1986 metų laikotarpyje jį buvo pakeitęs Stasys Žilevičius).

Atidarant šią sukaktuvinę parodą ir susirinkus apie šimtinei foto meno gerbėjų, į visus prabilo A. Kezys, kuris pažvelgė į šių parodų praeitį, o kiek vėliau — ir į dabartį. Jis suminėjo ir prie šios parodos labiausiai prisidėjusius žmones ar jų grupes. Tai Lietuvos Fotomenininkų sąjungos Vilniaus ir Kauno skyrių veikėjus, o taip pat ir Alvydą Vykintą Kaune, kuris padėjo rinkti eksponatus Lietuvoje. Be to, jis padėkojo ir Stasiui Žilevičiui, Algiui Janušui bei Linui Liandsbergiui (iš Lietuvos), kurie prisidėjo prie foto darbų eksponavimo. Dėkojo ir Halinai Plaušinaitienei, Halinai Mojielienei ir Janinai Mikutaitienei, kurios talkino parodos atidarymo vakarą.

Kalbėtojas iškėlė ir Budrio Lietuvių fondo archyvo reikšmę šių parodų rengimui, pakviesdamas žodį tarti šio archyvo tarybos pirmininkę dr. Mildą Budrienę, kuri šiltais žodžiais pasveikino parodoje dalyvaujančius fotomenininkus, gausiai susirinkusius foto meno gerbėjus ir visus kitus prie jos surengimo prisidėjusius. Pabaigai pakalbėti buvo iškviestas svečias iš Lietuvos, ankstesnių panašių parodų dalyvis Vytautas Daraskevičius, šį kartą buvęs tik stebėtoju ir atidarymo iškilmių fotografu. Jis susirinkusius pasveikino Lietuvos fotografų vardu.

Pasibaigus iškilmėms, visi buvo pakviesti kuklioms vaišėms ir parodos apžiūrėjimui, paskatinant balsuoti už geriausias fotografijas, specialiai išdalintuose lapeliuose. Jau tą patį vakarą buvo grąžinti net 85 tokie balsavimo lapeliai ir daugiausia balsų gavusieji darbai, tiksliau pasakius — jų autoriai, bus apdovanoti per šios parodos oficialų uždarymą, kuris bus lapkričio 3 d., 3 val. p.p. „Čiurlionio" vardo galerijoje, Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Ave.

Čia ne tik bus įteiktos premijos laimėtojams, bet bus ir kiti programos punktai. Metinių lietuvių fotografijų parodų apžvalgą padarys Budrio Lietuvių foto archyvo sekretorė Marytė Krauchunienė. Be to, bus meninė dalis-koncertas, kurį atliks pianistas Manigirdas Motekaitis. Vėliau vyks vaišės ir pasisvečiavimas. Reikia paminėti, kad įėjimas į parodos uždarymą yra nemokamas.

Parodos rengėjai kviečia visus, kurie šios įdomios parodos nematė, ją aplankyti. O tada ragina atvykti ir į jos uždarymą, kuriuo bus gražiai apvainikuotas ketvirčio šimtmečio šių parodų organizavimo laikotarpis.

Reikia manyti, kad Čikagos lietuvių visuomenė šį raginimą išgirs ir gausiai atsilankys!

E. Šulaitis

Šv. Šeimos viloje (Holy Family Villa) ruošiama kalėdinė mugė šeštadienį, lapkričio 9 d., tarp 9 val. r. ir 2 val. p.p. Bus galima įsigyti įvairių rankdarbių, lietuviško maisto, duonelės, skanių, namie keptų, pyragų ir kt. Visuomenė kviečiama apsilankyti.

Tadas Bauža, Hayden, Idaho, laimėjęs „Draugo" pokylyje (rugsėjo 23 d.) 150 dol., savo laimikį grąžino mūsų administracijai, pažymėdamas, kad tai parama dienraščiui. Už jo dosnumą esame nuoširdžiai dėkingi.

Nijolė ir Vidmantas Raišiai, Seattle, WA rudens vajaus proga Draugo fondui atsiuntė 100 dolerių prie ankstyvesnių 100 dol. įnašų. Jie yra vien iš pagrindinių Baltų studijų programos University of Washington iniciatorių, kur dėstoma ir lietuvių kalba. Prie čekio pridėtame laiške jie rašo: „Siunčiame Draugo fondui 100 dol. auką. Tuo pačiu kviečiame mūsų bičiulius ir visus 'Draugo' skaitytojus auka paremti Baltic Studies programą, University of Washington, kur yra dėstomi lietuvių kalbos kursai. Aukas prašome siųsti: Baltic Studies Program, Scandinavian Dept. Box 353420, University of Washington, Seattle, WA 98195-3420".

IŠ ARTI IR TOLI

VYTAUTO DIDŽIOJO UN-TAS SKELBIA KONKURSĄ REKTORIAUS PAREIGOMS

Universiteto rektorius slaptu balsavimu renkamas VDU Senate iš profesorių ir mokslininkų, turinčių habilituoto daktaro (ar jį atitinkantį) mokslo laipsnį. Rektoriaus kadencijos trukmė — ketveri metai. Tas pats asmuo gali būti išrinktas rektoriumi ne daugiau, kaip dviem kadencijom iš eilės (VDU Statuto 19 straipsnis).

Statuto 45 straipsnis reglamentuoja, kad pedagoginio mokslo personalo darbuotojas gali eiti pareigas iki 65 metų, o vyresni kaip 65 metų — tik atskiru Universiteto tarybos nutarimu.

Kandidatai rektoriaus pareigoms užimti pateikia šiuos dokumentus: prašymą Senato pirmininko vardu; būtiną mokslo laipsnį ir pedagoginį mokslo vardą patvirtinančių diplomų (atestatų) kopijas; curriculum vitae, kuriame atsispindi kandidato mokslinė, pedagoginė ir organizacinė veikla; mokslo darbų sąrašą; programos, kurią siektų įgyvendinti, jeigu būtų išrinktas Rektoriumi pagrindinius metmenis.

Dokumentai priimami iki š.m. lapkričio 29 d. adresu: VDU personalo skyrius, Laisvės al. 53, III a., 301 kamb., 3000 Kaunas, tel. 20-24-61 .

Senato pirmininkas

Illinois Lietuvių respublikonų lygos atstovai su Kongreso nariu Harris Fawell, susitikę jį paskatinti, kad pasisakytų dėl NATO narystės Lietuvai. Iš kairės: Pranas Jurkus, Atstovų rūmų narys Fawell ir Anatolijus Milūnas Respublikonų lygos pirm. Nuotr. Vytauto Jasiunevičiaus